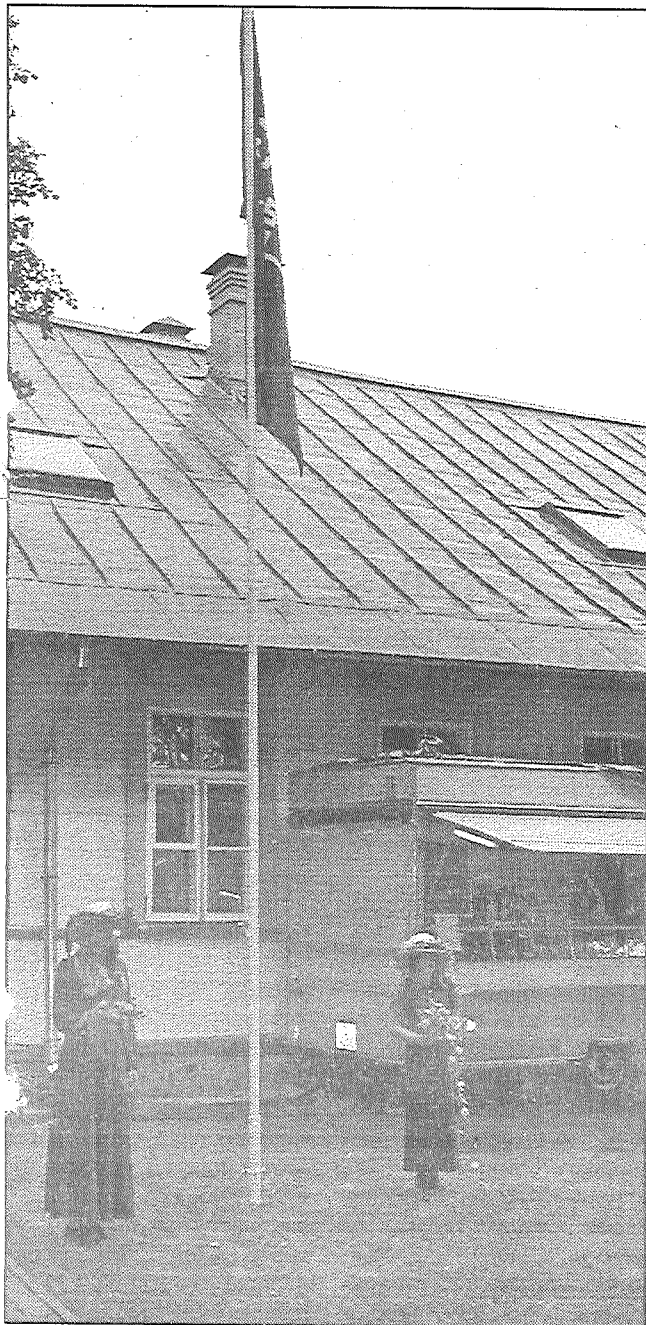

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS NOVADNIEKS

● SESTDIENA, 2001. GADA 8. SEPTEMBRIS ● Nr. 67 (7216) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,22

Raiņa bulvāra svētki zem tumšzilā karoga

● Eiropas Kultūras mantojuma dienu zilais karogs pacelts Preiļos, Raiņa bulvārī pie Igora Pliča viesu nama.

Eiropas Kultūras mantojuma dienas par tēmu «Latvijas pilsētu vēsturiskie centri» Preiļos sākās ar dažādiem lietusgāzu radiem kavējumiem. Tomēr svētki pulcināja ne mazums ieinteresēto.

Gandrīz visas Raiņa bulvārī esošās un sevi cenošās iestādes un uzņēmumi svētkos centās parādīt sevi no labākās puses. Vieni cienāja ar vitamīniem (aptieka), otri

svētkos iesaistīja savus mūziķu, deju grupu, aktieru un dziedātāju kolektīvus (Preiļu bērnu mūzikas skola un rajona bērnu un jauniešu centrs), trešie aicināja uz bezmaksas kinoseansu (kinoteātris «Ezerzeme»). Veikals «Feja» bija parūpējies par skaistām kompozīcijām ielas malā. Vairāki uzņēmumi dāvināja saldumus, ar ko pacienāt dziedošos un dejojošos bērnus, bet centrs «Mūsmājas» stenos iepazīstināja ar savu darbu.

● Grāfi Borhi izskatījās aizdomīgi līdzīgi rajona padomes darbiniekiem Ainai Pastorei un Ēvaldam Ancānam, bet viņu galmu, nūdien, ik dienas var redzēt rajona padomes un tās pakļautībā esošo iestāžu kabinetos. Foto: M. Rukosujevs

Raiņa bulvārī pie Igora Pliča viesu nama tika pacelts zilais Eiropas Kultūras mantojuma dienu karogs. Atklājot šīs dienas, kā arī Raiņa bulvāra svētkus saistībā ar tām, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības rajona inspektore Inese Stūre teica, ka šī vieta ir pelnījusi, lai pie tās planētu karogs. Tās saimnieki ieguldījuši nopietnu darbu kultūras mantojuma saglabāšanā.

No ielas vēstures

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā, iespējams, arī privātos arhīvos glabājas vecas fotogrāfijas, kurās redzams Raiņa bulvāris pirms piecdesmit, septiņdesmit gadiem un vēl tālākā pagātnē.

Grāfu Borhu pili un tai apkārtnē esošo parku ieskāva ganības un pļavas. Reliģiskās ceremonijas un rituāli notika pilij piederošā kapelā. Kad tika uzbūvēta Preiļu Romas katoļu baznīca, tās iesvētīšanas dienā uz jauno dievnamu no kapelas devās svinīga procesija. Lielos svētkos ceļu no pils līdz baznīcai pēc grāfu pavēles mēdza izgaismot ar abās pusēs noliktām degošām svečēm. 18. gadsimta vidū šo ceļu iezīmēja jauniestādīto

liepu rindas. 19. gadsimta sākumā šis ceļš ilgu laiku tā arī saucās — «Aleināja» (Alejas) iela. Gar malām bija dēļu trošuāri.

Pirmā māja ielā uzbūvēta 1860. gadā. Turpmākajās desmitgadēs šeit uzcelta vec ticībnieku baznīca, tai blakus — baznīcas skola, arī kāda privātmāja, kurā pēc kāda laika izvietojās Preiļu pirmā slimnīca. 1890. gadā uzbūvēta ebreju skola. Pirmā pasaules kara gados tajā ierīkota lazarete, bet pirmās brīvvalsts laikā tās pirmajā stāvā atradās viesnīca un restorāns «Luna», vēlākos gados savukārt drošības dienests un poliklīnika.

1931. gadā iela ieguva Raiņa vārdu. Bērniem skolās mācīja, ka dzejnieks, no Jasmuižas kājām atnācis līdz Preiļiem, pilsētā mēdza ienākt pa šo ielu.

Pēc Otrā pasaules kara tajā Raiņa bulvāra daļā, kas atradās pie parka, joprojām bija tukši un pat purvaini laukumi. Tika uzbūvēts kultūras nams, administratīvā ēka, pasta, slimnīca, vēlākos gados ēka kompartijas vajadzībām, poliklīnika, kinoteātris.

Turpinājums 3. lappusē.

Neaizmirstiet līdz
25. septembrim abonēt
«NOVADNIEKU» oktobrim
un jūs vienmēr būsiet
lietas kursā par notiekošo
rajonā un valstī,
kā arī varēsiet piedalīties
balvu izlozē.

ZIŅAS

Policijas darbinieki dosies uz skolām

Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieki visās rajona skolās septembrī un oktobrī plaši stāstīs par satiksmes drošību uz ielām un ceļiem, par dažādiem riska faktoriem, par bērnu tiesībām un pienākumiem, par policijas darbinieka profesiju un citām bērnu un skolotāju interesējošām tēmām. Sākoties jaunam mācību gadam, tiek uzsākta akcija, kurai šogad dots nosaukums «Policijas dienas». Šīs akcijas mērķis ir uzlabot savstarpējo saskarsmi un informācijas apmaiņu starp policiju un skolēniem, veicināt dialoga norisi un labvēlīgu attieksmi.

Būs kursi lauku tūrisma interesentiem

«Lauku ceļotājs» ar Zemkopības ministrijas atbalstu piedāvā apmācību kursu programmu lauku tūrisma uzņēmējiem, interesentiem un organizatoriem. Mācību mērķis ir veicināt lauku iedzīvotāju interesi par pašnodarbinātības iespējām un sniegt aktuālas lauku tūrisma uzņēmējdarbībai nepieciešamas zināšanas, tajā skaitā — par ŠAPARD programmas atbalstu lauku tūrismam, pastāstīja Preiļu novada domes plānotāja Sanita Melko. Latgalē šādi kursi paredzēti 18. un 19. oktobrī Krāslavā. Taču pēc pieprasījuma iespējams kursus sniegt arī citās pilsētās un pagastos, minimālajam klausītāju skaitam jābūt 15.

Lekcijas lasīs «Lauku ceļotāja» prezidente Asnāte Ziemeļe, izpilddirektore Elita Orniņa un grāmatveide Kristīne Pētersone. Kursu temati «Gribu uzsākt lauku tūrismu. Kā man rīkoties?» un «Esmu lauku tūrisma uzņēmējs. Kā strādāt labāk?». Interesenti sīkāku informāciju var iegūt Preiļu novada domē pie Sanitas Melko pa tālruni 22766.

Pensionāri protestēs Rīgā

Arī Latvijas Pensionāru federācijas Līvānu pensionāru apvienības valdes locekļi nolēmuši sākt parakstu vākšanu pret pensionārus pazemojošo stāvokli mūsu valstī. Līvānu pensionārus neapmierina pensiju indeksācija dažu santīmu apmērā, kā arī situācija, kad komunālo maksājumu veikšanai tiek atvēlēta lielākā daļa pensijas. Parakstīties zem Latvijas Pensionāru federācijas prasībām ir iespējams Līvānu fondā «Baltā māja» (Stacijas ielā 2) katru darba dienu no pulksten 9.00 līdz 16.00, līdz ņemot pasi. Pēc Preiļu pensionāru apvienības aicinājuma parakstu vākšana turpinās arī centrā «Mūsmājas» (Raiņa bulvārī 13). Līdz šīs nedēļas sākumam bija parakstījušies 15 cilvēki, galvenokārt Preiļos dzīvojošie pensionāri. Kā informēja Līvānu pensionāru apvienības vadītāja Veneranda Caune, «Baltajā mājā» aicināti pieteikties arī tie pensionāri, kas vēlas piedalīties protesta mītiņā, kurš notiks 28. septembrī Rīgā. Uz Rīgu plāno doties arī Preiļu pensionāri.

Tikās Unibankas filiāļu pārvaldnieki

Preiļos notika Unibankas austrumu reģiona filiāļu pārvaldnieku un klientu apkalpošanas vadītāju sanāksme. Tajā tika analizēts filiāļu darbs, apspriesti turpmākie uzdevumi, kā arī maksājuma karšu — Overdraftu automātiskās piešķiršanas kārtība. Tiem kredītkaršu īpašniekiem, kuru kartēs līdzekļu apgrozījums ir sākot no 50 latiem, kredīta izmantošanas iespējas tiks piešķirtas automātiskā kārtā. Līdz šim katram lietotājam bija jāuzraksta individuāls iesniegums. Jaunā kārtība stāsies spēkā 17. septembrī. Pārvaldnieku sanāksmē piedalījās Unibankas prezidents Andris Bērziņš, viceprezidents Ainārs Ozols. Pirms sanāksmes, kas notika rajona padomes telpās, ciemiņi aplūkoja Preiļu filiāles telpas. Šādas darba tikšanās notiek regulāri pēc

Uzmanību, lasītāj!

12. septembrī plkst. 14.00 redakcijā Preiļos, Aglonas ielā 1

«Novadnieka» lasītājus

konsultēs zvērināta advokāte LILIJA KALNIŅA.

Līdzī jāņem pase un «Novadnieka» abonēšanas kvīts.

Pieteikties pa tālr. 1-53-07057.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Valsts iestāžu darbiniekiem būs jāatbild par zaudējumiem

Ministru kabinets iepazīsies ar koncepciju par valsts iestādēs nodarbināto materiālo atbildību par valstij nodarītiem zaudējumiem un nolēmis koncepcijā ietvertos priekšlikumus iestrādāt likumdošanā. Valsts iestādē jebkurai strādājošai personai un amatpersonai būs jāatbild par valstij nodarītajiem zaudējumiem neatkarīgi no tā, vai tas paredzēts darba līgumā, pie kam zaudējuma apjoms netiks ierobežots, t.i., valdība pretēji iepriekš prognozētajam neplāno noteikt, ka tas būs vienas, divu vai vairāku mēnešalgu apmērā. Likumprojektu jāizstrādā Tieslietu ministrijai, ziņo LETA. Dažas nodarbināto kategorijas, piemēram, Saeimas deputāti, tiesneši, vēlētas politiskās valsts un pašvaldību amatpersonas, būšot atbrīvotas no materiālās atbildības, jo tās realizē piešķirtās publiskās pilnvaras, izņemot gadījumus, kad tās izdod administratīvos aktus.

Bērniem uz robežas papildus jāuzrāda arī dzimšanas apliecība

No 1. septembra bērniem, kuri Latvijas robežu šķērsos bez vecākiem, papildus pasei un vecāku uzrakstītajai pilnvarai līdzī jābūt arī dzimšanas apliecībai vai notariāli apstiprinātai tās kopijai. Dzimšanas apliecība turpmāk būs jāuzrāda arī tiem bērniem, kuri dodas ārpus valsts kopā ar kādu no vecākiem, bet kura pasē tomēr nav atzīmes par savu radniecību ar bērnu. Savukārt bērniem, kuri ceļo kopā ar kādu no vecākiem ārvalstnieka vai bezvalstnieka statusā, bez dzimšanas apliecības vēl nepieciešama arī otra vecāka piekrišana izceļošanai.

Ģimenes ārsti gatavojas tiesu darbiem

Ģimenes ārstu asociācija aicinājusi juridisku firmu izvērtēt Rīgas novada slimokases rīcības likumību, atvelkot ārstiem no ienākumiem naudu par pacientiem izrakstītajām kompensācijās zālēm virs slimokases noteiktā līdzekļu apjoma. Sagatavotais atziņums tiks izplatīts ar aicinājumu izmantot juridiskās firmas pakalpojumus, vērsoties pret slimokasi tiesā, ziņo «Diena».

No pašu pirktajām polisēm vairs nav nekāda labuma

Simtiem pacientu, nonākot slimnīcā uz operāciju, nākas smagi vilties brīvprātīgajā veselības apdrošināšanā: cerot uz to, ka par operāciju maksās apdrošinātājs, galu galā pacientam vai nu jāmaksā prāva summa pašam, vai arī jāgaida rindā uz nākamā gadu, kad savukārt būs beidzies apdrošināšanas termiņš. «Pacienti staigā kā apstulbuši auni no vienas iestādes uz otru un galu galā secina, ka par savu naudu nav nopirkuši neko», Neatkarīgajai Rīta Avīzei stāsta Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas Mugurkaula ķirurģijas centra direktors Āris Auders. Darba devēji darbiniekiem iegādājas labākās polises, taču arī tās darbojas pēc tā paša pacientu iemaksas nesešanas principa. Rezultātā vadītāji, kas noslēguši ar apdrošinātājiem līgumus par desmitiem tūkstošu latu, pēkšņi uzzina, ka apdrošināšana faktiski ir tikai ziepju burbulis, situāciju komentē ārsts. No tā izriet, ka apdrošināšana nedarbojas tur, kur veselības aprūpē paredzami lieli izdevumi. Valstī veselību apdrošinājuši 12-13% cilvēku no iedzīvotāju kopskaita.

Ulmanis izstājas no Zemnieku savienības

Bijušais Valsts prezidents Guntis Ulmanis izstājas no Latvijas Zemnieku savienības. Par turpmākajiem Ulmaņa plāniem politikā vēl īsti nav zināms, bet presē bija ziņots, ka bijušais prezidents tiek minēts kā viens no Einara Repšes jaunveidojamās partijas līderiem.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī

(trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglona ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

INFORMĀCIJA

«Neviena patiesība nav noenkurota mūžībā. Cilvēces vēsture ir laika gaitā bankrūtējušu patiesību kapsēta.»

J.Škujinš

Deputāts norobežojas no domes priekšsēdētāja izteikumiem

Kā jau tika ziņots, Līvānu novada dome pieprasīja prokuratūrai izvērtēt 12. augusta Latvijas TV raidījumā «Panorāma» izskanējušos apgalvojumus par it kā notikušo korupciju Līvānu novada domē. Atsevišķi novada domes deputāti uzskatīja par pareizāku norobežoties, uzsverot, ka objektīvu vērtējumu lietā var dot tikai tiesībsargājošās instances.

Vai Līvānu novada iedzīvotāja J.Stroda «Panorāmai»

paustie izteikumi nav uzskatāmi par Krimināllikuma pārkāpumiem, Latvijas Republikas Ģenerālprokuratūra ir uzdevusi izvērtēt Preiļu rajona prokuratūrai. Pret noteikto savu attieksmi puda arī vairāki novada domes deputāti. Deputāts Jānis Klaužs pēdējā domes sēdē izteica bažas, vai, vērsoties pēc palīdzības Ģenerālprokuratūrā visas novada domes vārdā, tās priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns nav pārkāpis savas likumīgās pilnvaras.

— Man nav pretenziju, ka deputāti cīnās par to, lai viņu gods un cieņa netiktu aizskar-

ti, taču es vēlētos norobežoties, jo nevaru objektīvi spriest par kukuļņemšanas iespējamību vai neiespējamību šo vai iepriekšējo deputātu pilnvaru laikā. Pie manis kā pie deputāta ir griežies arī Līvānu novada iedzīvotājs Juris Strods, kurš arī neizslēdz iespēju tiesāties šajā jautājumā. Tas savukārt nozīmē, ka veidojas skandāls, tādēļ uzskatu par labāku ieņemt neitrālu pozīciju šajā lietā, — sacīja J.Klaužs. Viņa viedoklim pievienojās arī deputāts Andris Vaivods, kurš vairākkārt nonācis nepatīkamās situācijās, taisnojoties iedzīvotājiem

lietā, par kuru viņam nav informācijas.

Atbildot uz kolēģu aizrādījumu, domes priekšsēdētājs V.Gercāns paskaidroja, ka rīkojies saskaņā ar likumdošanu, kas nosaka, ka domes priekšsēdētājs ir pilnvarots pārstāvēt pašvaldību. Ar vēstules saturu, ko V.Gercāns nosūtījis Ģenerālprokuratūrai, deputāti tikuši iepazīstināti domes ārkārtas sēdē. Tiesa gan, arī V.Gercānam neesot skaidrs, uz kuru laiku un kādu deputātu sastāvu attiecas J.Stroda apgalvojumi.

G.Kraukle

Preiļu rajona vides veselības rīcības plāna aktualizēšanā aicina piedalīties iedzīvotājus

Pēdējo desmit gadu laikā Eiropā liela uzmanība tiek pievērsta dažādu vides faktoru ietekmei uz cilvēku veselību (vides veselības jautājumiem). Ceļā uz Eiropas Savienību Latvijas pašvaldībām nopietni jāizvērtē situācija, jāizvirza prioritātes neatliekamāko jautājumu risināšanai un resursu piesaistišanai ūdens, gaisa un citos sektoros, kas nopietni ietekmē cilvēku veselību.

Kopš šī gada marta Preiļu rajona padome sadarbībā ar Reģionālā vides centra pārstāvniecību Latvijā strādā pie projekta «Preiļu rajona vides

veselības rīcības plāna aktualizēšana». 2000. gadā tika izvērtēta vides veselības informācija Preiļu rajonā (to veica rajona padome sadarbībā ar vietējiem speciālistiem), taču netika analizētas tendences, netika saistīti vides un veselības rādītāji. Šī gada projekts ir turpinājums iesāktajam, to finansē ASV Vides aizsardzības aģentūra, Preiļu rajona padome un Latvijas Vides aizsardzības fonds.

Projekta mērķis ir izstrādāt vides veselības rīcības programmu rajonam. Projekta gaitā tiks novērtēti esošie un potenciālie vides veselības riski, noteiktas prioritārās problēmas, ieteikti īstermiņa un ilgtermiņa pasākumi to risināšanai, identificēti iespējamie finansu avoti. Projektā ir

iesaistīti cilvēki gan no Nacionālā vides veselības centra un Rīgas Stradiņa universitātes, gan no Preiļu rajona padomes, vietējām vides un veselības iestādēm.

Lai iegūtu plašu informāciju par vides veselības situāciju rajonā un uzzinātu iedzīvotāju problēmas šajā jomā, nepieciešams veikt rajona iedzīvotāju aptauju. Aptaujas veikšanai ir izstrādāta anketa, kura tiks izplatīta rajona skolām, kas būs izteikušas vēlmi piedalīties iedzīvotāju anketēšanā. Katrs skolēns varēs saņemt vienu vai vairākas anketas un aptaujāt savus vecākus, kaimiņus un citus pagasta iedzīvotājus. Anketa ir jautājumi par svarīgākajiem vides veselības sektoriem (piemēram, par gaisa un

ūdens kvalitāti, par pārtikas un mājokļa kvalitāti utt.).

Jo vairāk rajona iedzīvotāju būs piedalījušies aptaujā, jo labāk būs iespējams novērtēt vides veselības situāciju rajonā un katrs iedzīvotājs būs devis ieguldījumu projektā. Anketas rezultāti tiks apkopoti un iekļauti dokumentā «Vides veselības stāvoklis Preiļu rajonā», kas tiks prezentēts plašākai sabiedrībai novembra vidū, informē Latvijas projekta koordinatore Inese Gmizo. Kā paskaidroja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas speciālists Uldis Eglītis, rajona padomē pa tālruni 22235 var pieteikt pavairošanai gan aptaujas anketas, gan kopsavilkuma tabulas.

Sagatavoja L.Kirillova

MUMS JAUTĀ

Līvānos joprojām nav skaidrs, kā apgaismos ielas

Teodors Šteinbergs no Līvāniem jautā, kad tiks ierīkots apgaismojums Rudzutaka, Jāņa un Siladievīņa ielas rajonā. Elektrības stabi jau ir uzstādīti, vadi nostiepti, taču tā arī visi darbi apstājušies. Bijis solījums, ka tiksot uzklāts arī asfalts.

Kā paskaidroja Līvānu novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns, ir bijusi doma asfaltēt iepriekšminēto Rudzutaka ielu, kuras iedzīvotājs ir arī Šteinberga kungs.

Taču izrādījies, ka ielas tehniskā projekta nav. Nav izbūvēti grāvji un notekas. Šie priekšdarbi ir obligāti veicami pirms asfalta seguma ieklāšanas, pretējā gadījumā nepareizas ūdens noteces rezultātā asfalts īsā laikā sabruks un šajos darbos ieguldītie līdzekļi būs izsviesti vējā, skaidro V.Gercāns.

Šobrīd jau ir veikta cenu aptauja un izstrādāts Rudzutaka ielas tehniskais projekts. Cik ātrā laikā šīs ielas rekonstrukciju izdosies pabeigt, tas atkarīgs no Līvānu novada ielu un ceļu fondā ienākošo

līdzekļu apjoma, iespējams, ka tas varētu notikt jau nākošgad.

Attiecībā uz šī mikrorajona apgaismošanu V.Gercāns paskaidroja, ka uzsāktos apgaismojuma tīkla ierīkošanas darbus VAS «Latvenergo» ir pārticis līdz laikam, kamēr pašvaldība noslēgs ilgtermiņa līgumu ar uzņēmumu par ielu apgaismojuma uzturēšanu, tādējādi sasaistot kopā abas problēmas. Šīs nedēļas sākumā domes priekšsēdētājs vēl atturējās paust savu viedokli jautājumā par turpmākajām pašvaldības darbībām at-

tiecībā uz sadarbību ar VAS «Latvenergo». Šobrīd dome apsver divus variantus — vai nu slēgt līgumu ar VAS «Latvenergo», vai arī uzsākt tiesvedību šajā jautājumā, uzskatot, ka pašvaldībai nav jāslēdz ilgtermiņa līgums ar uzņēmumu. V.Gercāns pēc tikšanās ar juristiem «Novadniekam» atzina, ka iespējams, pašvaldība tiesāšoties, taču par to vēl tiksot lemts un galīgā atbilde gaidāma nākamnedēļ.

G.Kraukle

INFORMĀCIJA, REDAKCIJAS SLEJA

Raiņa bulvāra svētki zem tumšzilā karoga

Sākums 1. lappusē.

Viena otra no vecajām ēkām tika nojauktas, atbrīvojot vietu jaunbūvēm. Vec ticībnieku baznīca tika noārdīta valdošās ideoloģijas dēļ.

Raiņa bulvāris ir pilsētas administratīvais centrs, ar vietējiem apstākļiem un iespējām atbilstoša līmeņa infrastruktūru, visos laikos tas ir bijis arī kultūras centrs. Kaut arī pašlaik no kultūras dzīves apertes ir izgājis kultūras nams, tomēr pilsētas iedzīvotāju zemapziņā viss, kas saistās ar mākslu un mūziku, vai arī ar izklaides pasākumiem, saistās galvenokārt ar šo ielu. Raiņa bulvāra īpatnība ir tāda, ka tajā ir maz dzīvojamo namu. Tomēr tā ir viena no visintensīvāk noslogotajām ielām, kurā pilsētas un rajona iedzīvotājiem kārtojamas visdažādākās lietas. Tā izmanto atpūtai, uz tās norunā satikša-

nās, uz šejieni ved pilsētas viesus, te iepērkas.

Raiņa bulvāris īstenībā sākas pie vecās Borhu pils, kaut arī tās adrese tagad ir Pils ielā. Muižas māja, vēlāk izmantota kā pienotava, kas atrodas parkā pie diķa, arī ir Raiņa bulvārim piederoša ēka, tāpat kā staļļa drupas. Bet, lūk, muzejs pie parka vārtiem skaitās A. Paulāna ielā. Neraugoties uz to, vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieces aktīvi iesaistījās Raiņa bulvāra svētku sagatavošanā un ar bulvāra vēsturi iepazīstināja gan skatāmos, gan klausāmos materiālos.

Atkalredzēšanās ar grāfiem Borhiem

Laukumā pie rajona padomes svētku prieku aizēnoja ilgā gaidīšana, kamēr sāksies tālākie notikumi. Lietus dēļ te nevarēja uzstādīt apkaņošanas iekārtas. Tomēr pa-

cietīgākie sagaidīja iespēju redzēt pašu grāfu Borhu lau-lāto pāri ar visu savu galmu.

Velosipēds Maijai, bet mūzikas centrs levai

Preiļu drosmīgais, atraktīvais un asprātīgais Krauklis, kam pēc gudra vārda, nudien, zem spārna nav jāmeklē, no slapjuma nobijies tupēja uz «Ezerzemes» jumta. Gados jaunāko preiļiešu iedrošināts gan nolaidās zemē un palīdzēja veikala «Salang» īpašniekam Gunāram Svilānam izlozēt tos laimīgos, kas veikala akcijā saņēma galvenās balvas. Velosipēdu laimēja preiļiete Maija Borbale, bet mūzikas centru — Ieva Vaivode no Vanagiem. Veikals dāvināja arī citas balvas, un desmit bērni saņēma jaukas sportam un mācībām domātas lietas.

Krāsām un noskaņām bagāts vakars

Dārza svētki Igora Pliča viesu namā pulcēja daudz apmeklētāju. Vakars pēc lietainās dienas bija rēns un septembrim pietiekoši milīgs. Ja par šo notikumu būtu jāpasaka vienā vārdā, varētu teikt — krāsains. Krāsas klusināti spēlējās ziedu kompozīcijās, ko demonstrēja pilsētas jaunās floristes, tās apbūra ar spilgtumu ziedu vēdekļos. Krāsas zaigoja zālienā izlik-tajā keramikā, un cauri krēslai viegli baloja no klūdzu pinumiem, mirdzēja daudzajās vāzēs, kompozīcijās un puķu dobēs.

Nama saimnieks pateicās speciālistiem, kas piedalījušies viņa dārza projektēšanā un veidošanā, kā arī pieņēma ciemiņu apsveikumus. Dārza svētkos notika arī vārda došanas ceremonija. Viesu nams sauksies «Pie Pliča».

Leņina, velniņu un citu, gribētos teikt — mošķu, sabiedrība

Kultūras namā daudzi preiļieši uz spoku stundu ieradās ar maskām. Un ar izteiktu nostalgiju pēc tā laika, kad kultūras nams bija darba kārtībā. Daudzi no preiļiešu jaunās paaudzes nemaz nezina, kas ir šis kultūras nams ar garderobi, ar foajē, ar zāli, ar skatuvi. Viņi izauguši ar pirts priekštelpas diskotēku atmosfēru. Spoku un apmeklētāju vidū bija sastopams Leņins, velni ar degošiem ragiem un tamlīdzīgi radījumi.

L.Rancāne

● «Salang» balvu izlozē Krauklis (Ināra Urča) veikala šefam Gunāram Svilānam palīdz izlozēt laimīgos balvu saņēmējus. Foto: M. Rukosuļevs

Jaunavas Marijas dzimšanas diena

8. septembrī katoļticīgie svin Jaunavas Marijas dzimšanas dienu. Katoļu dievnamos notiek dievkalpojumi par godu Dievmātes piedzimšanas dienai.

Preiļu Romas katoļu baznīcas dekanāts Jānis Stepiņš «Novadnieku» informēja par Jaunavas Marijas dzimšanas dienas atzīmēšanu. Preiļu baznīcā šodien notiks divas svētās Mises: pulksten 9.00 un 12.00. Svētkos piedalīsies un galveno Misi pulksten 12.00 celebrēs ciemiņš — Andrupenes un Pušas prāvests Jāzeps Āre. Dievkalpojuma noslēgumā paredzēta euharistiskā procesija.

Svētdien, 9. septembrī svētās Mises notiks ierastajā kārtībā — pulksten 9.00 un 12.00.

Riebiņu katoļu baznīcā svētā Mise notiks 9. septembrī pulksten 14.00.

Kapusvētki vecajos kapos

8. septembrī pulksten 15.00 paredzēti kapusvētki Preiļu vecajos katoļu kapos. Tie pēc iedzīvotāju lūguma notiek katru gadu. Kapi tiek sakopti un par šeit apbedīto katoļu dvēselēm notiek aizlūgums.

Aglonas bazilikā pieminēs Pāvesta vizītes astoto gadadienu

Aglonas bazilikā Jaunavas Marijas dzimšanas dienā — 8. septembrī notiks trīs svētās Mises: pulksten 10.00, 12.00 un 19.00.

9. septembrī kā katru gadu svinīgi atzīmēs Pāvesta vizītes gadadienu. Šogad apīr astoņi gadi, kopš augstais viesis ciemojās Aglonā un deva svētību Latgales katoļiem. Šajā dienā paredzēti trīs dievkalpojumi: pulksten 10.00, 12.00 un 19.00. Pēc galvenā dievkalpojuma notiks euharistiskā procesija.

Saliek klostera mūža solījumus

Šodien klostera mūža solījumus saliek Euharistiskā Jēzus māsu kongregācijas klostera māsa Anita Pilčikova, Aglonas katoļu ģimnāzijas direktore.

Svinīgā ceremonija notiks pulksten 17.00 Ludzas Romas katoļu baznīcā. Ludzā atrodas Euharistiskā Jēzus māsu klosteris. Māsa Anita bija devusi divus pagaidu solījumus, bet tagad viņa dod zvērestu uz mūžu. Kopā ar Anitu Pilčikovu uz Ludzu dodas viņas apsveicēji — bazilikas kora skolas, katoļu ģimnāzijas un draudzes pārstāvji.

L.Rancāne

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus uzklaušim pa tālr. 1-53-07056.

Jaunajai ražai maijā

Septembris ir laiks, kad neatkarīgi no sarunas rakstura — privāta vai oficiāla, agrāk vai vēlāk atskan jautājums par kartupeļiem. Kādi izauguši? Vai jau norakti? Un diez vai mūsu zemnieciskajā novadā ar tā mazpilsētām būs daudz tādu cilvēku, kas riskēs ielaisties uz ziemošanu bez sarūpēta un drošā vietā nolikta kartupeļu krājuma.

Visu cieņu otrajai maizei. Pat bez santīma pie dvēseles, bet ar kartupeli pagrabā, savu skābetu gurķi un kādu piena lāsi cilvēks izdzīvos arī mūsu klimatiskajos apstākļos ar čukču ziemas cienīgu salšanu, kas nupat nupat (pilsētniekiem) sāksies.

Nereti esmu sevi pieķērusi pie domas, ka, neskatoties uz partijas nosaukumu, bez kavēšanās nobalsotu par to sarakstu, kuras deputāti bez visādām citādām mistiskām programmām un platformām, pateiktu, ka viņi labi zina, kādos ģeogrāfiskos platuma grādos atrodas Latvija. Proti, ka tā ir Ziemeļeiropā. Ka labi zina, kāda atšķirība temperatūras ziņā ziemās valda starp Piejūras un Latgales rajoniem (nereti — 30 grādu starpība). Un ka, vadoties no šiem apstākļiem, siltumapgādes izmaksas nedrīkstētu būt noveltas tikai uz iedzīvotāju pleciem, kam šim nolūkam jāatvēl trešā daļa no saviem ienākumiem.

Uzdrošinot ķecerīgi apgalvot, ka mūsu, proti, Ziemeļeiropas apstākļos, šīs lietas valstī ir jārisina savādāk un pret apkures izdevumu lietām būtu jāizturas valstiski tāpat kā pret izglītību, veselības aprūpi un aizsardzību. Gribu teikt, ka siltumā dzīvojoši un par siltumu spējīgi samaksāt cilvēki Latvijas tēlu spodrinātu labāk nekā speciālas institūcijas. Bet, lai kā pētu Saeimas vai pašvaldību vēlēšanu partiju priekšvēlēšanu solījumus, neko tādu, kas attiektos konkrēti uz mūsu — ziemējos esošu valsti, neatrodu.

Varbūt, ka deputāti savā skolas iešanas laikā mācījās ne no tām grāmatām un kartēm. Jo ar tām skolām un mācīšanu jau neko lāgā nevar zināt. Vai māca pa īstam, vai pa jokam, vai eksperimentālā kārtā. Lūk, skatos šī gada 8. klases skolnieka grāmatas. Literatūra, un apakšā piebilde — eksperimentālā mācību grāmata. Latvijas vēsture 8. klasei — eksperimentālā mācību grāmata. Ievads ekonomikā — eksperimentālā mācību grāmata. Tāpat arī ģeometrija, kontinentu ģeogrāfija, algebra. Eksperimentālās mācību grāmatas. Latviešu valoda 8. un 9. klasei — eksperimentāls mācību līdzeklis. Neatceros, bērns, ka es tevi būtu pierakstījusi eksperimentālā mācību skolā, saku meitai. Jebšu pie skolas durvīm tagad uzlikta plāksne, ka tā ir eksperimentāla? Ko? viņa man jautā neizprātne. Nopūšos, — neko. Dod Dievs, lai tad, kad izglītības gudrākie vīri beidzot nospriedīs, kuras ir istās mācību grāmatas, tās pārāk neatšķirtos no eksperimentālajām.

Vienā no kaimiņu rajoniem piedzīvots bezprecedenta gadījums. Skolas gada pirmajā dienā visas klases vecāki kopā ar skolotāju uzrakstīja iesniegumus par to, ka pamet šo skolu. Jau nākamajā dienā visa klase ar skolotāju bija uzņemti tās pašas pilsētas otrā skolā. Kāpēc? Tāpēc, ka pēc standartiem par skolēnu skaitu klasē pietrūka divu skolēnu, un bija paredzēts šo klasi izformēt. Skolēnus, kas saraduši kopā un izveidojuši savu kolektīvu, gribēja izdalīt pa četrām citām klasēm. Skolas vadībai visnotaļ nepatīkams, izglītības inspektora mundierim — pietiekami šmucīgs, bet vecākiem — drosmīgs, risinājums. Viņi nelāva ar saviem bērniem eksperimentēt.

Sāku ar kartupeļiem. Beidzu ar skolu. Kartupeļus vāc septembrī, bet skolas gada ražu — maijā. Ļoti gribas cerēt, ka tā būs laba.

L.Rancāne

SAIMNIEKOŠANA

Zem trīspadsmi jumiem

Zemnieku saimniecība «Aizalksne» ir 45 hektāri ariemzemes un meža ar mājām, kurās saimnieko triju paaudžu pārstāvji.

Tomēr šāds vārds sniedz visai maldīgu priekšstatu par šo māju ļaudīm un viņu darbiem. Ceļš, kas no Rožkalnu pagasta centra ir aizvedis teju līdz Daugavpils rajona robežai, ielokās turīgās un koptās mājās, kur no tāda laucinieku bezdarbības un nespējības apliecinājuma kā alkšņi vai kārkli — ne vēsts.

Saimnieks Jānis Čeirāns precizē: — Mūsu mājas saucas «Aizalksne 1». Tālāk ir «Aizalksne 2», pēc tam — trīs un pat četri. Varētu teikt, ka visa apdzīvotā vieta ir «Aizalksnes». Būtībā jau aiz alkšņiem arī atrodamies.

Atbildi uz jautājumu par nodarbošanās veidu var prognozēt, tas ir identisks simtiem citu zemnieku, kuri ar savu kolhozu laikos uzkrāto kolektīvās saimniekošanas pieredzi izmēģina, kā tas ir, — pašam būt par priekšsēdētāju, laukkopi, lopkopi, mehanizatoru un grāmatvedi vienā personā. Šo gadu saimniekošana lielākoties ir tāda taustīšanās, pamatoti bažījoties par iespējām palikt uz sēkļa. Zemnieki savus spēkus un iespējas, savu materiālo potenciālu, vēlmi saderību ar faktisko iznākumu lāgā nevar prognozēt, bet pastāvēšanas garantiju vēlas nodrošināt ar pēc iespējas plašāka profila darbošanos. Audzē lopus, audzē labību. Ražo pienu, ražo gaļu, ražo graudus, dārzeņus, augļus. Tāpat arī «Aizalksnē». Jānim Čeirānam kūtīs ir sava rukkšķoša un maujoša saime, tīrumos — labība.

Par to, kad sākusies patstāvīga saimniekošana, labāk atceras Jāņa sieva Elita.

— Iesākām vēl kolhoza laikā

ar 20 hektāriem. Toreiz no kolhoza sapirkām jaunlopus un izaudzējām par govīm. Pārdevām pienu. To vedām uz Kalupi. Piena pircēju uzņēmums bankrotēja un palika mums parādā 300 latus. Noslēdzām līgumu ar «Preiļu sieru», un tagad par sadarbību nevaram sūroties. Pēc piena rūpnīcas mašīna ierodas katru dienu.

Bijušās sniegotas ziemas, kad daždien te nevarējis piebraukt. Pateicoties Rožkalnu pagasta padomes rūpēm, ceļa gabals saremontēts, un arī divas pēdējās ziemas pagājušas bez lieliem puteņiem. Piena nodošanas problēmas jau aizmirsušās, tagad viss rit gludi.

Pašlaik saimniecībā ir septiņas slaucamas govys, bet trīs teles gatavošanas atnesties. Nododamā piena daudzums svārstās ap simts litriem dienā. Govju slaukšana ir Elitas un vīramātes Marijas pārzinā. Vasarā pie govju pupiņām jāķeras vien ar rokām, jo slaukšanas process mehanizētā veidā izmantojams tikai kūtī. Taču govys ganības pavadot augu diennakti, un pārdzīt uz mājām tikai uz slaukšanas laiku esot neērti. Līdz ganīšanās vietai kilometrs. Saimniecība ir iegādājusies dzesināmo iekārtu, un slaukumu rūpnīca vērtē kā augstākās šķiras produkciju.

Graudus pēdējos gados audzējam tikai pašu saimniecības vajadzībām, savukārt stāsta Jānis. Vēl nav piemirsies iepriekšējo gadu rūgtums, kad izaudzēto labību pārstrādātāji gan pieņēmuši, bet samaksu nācies gaidīt līdz jaunai ražai un vēl ilgāk. Šovasar saimniecībā kvieši auga trijos, tritikāle četros, mieži sešos hektāros. Vēl arī auzas. Graudaugi aizņēma 17 hektārus. Druvas vietām izpostījusi krusa. 18. jūliju atcerēsimies ilgi, saka Jānis. Uz tīrumiem biru-

ši krusas graudi bezmaz vai akmeņu lielumā. Tādi, ka siltumnīcas stiklu sadauzījuši. Sasīta graudaugus, apdauzīja bietes. Kāpostiem galviņas bija kā ar naglām sacaurumotas, posta ainu atceras Elita. Tritikāle un auzas krusas uzbrukumu pārcietuši, bet rudzi nopļauti kā ar ložmetēju, skumst Jānis.

Vīru darbus «Aizalksnē» paveic ne tikai Jānis, bet arī viņa tēvs Antons. Aug jaunie saimnieki. Jāņa un Elitas dēli Artūrs un Armands. No tēva mācās vadīt kombainu. Savos ziedu laikos tas kalpojis kolhozā, tagad remontējams un labojams. Dēlēni līdz ar to iemācās visu agregātu un mezglu uzbūvi. Arī siena novākšanai ir visa nepieciešamā tehnika.

Antons Čeirāns ir īsts saimniecības grāmatvedis un ekonomists. Uz jautājumiem par sagatavotā siena tonnām, iekūlumiem, ienākumiem, izdevumiem Antonam atbilde ir gatava nekavējoties. Jaunie saimnieki pēc viņa padoma griežoties visās ar zemes kopšanu saistītās lietās. Viņa spēka gadi ieguldīti bijušā kolhoza jaunceltņēs. Arī pašu saimniecībā celtniecības darbi tik drīz nebeigšoties. Viens no tuvākajiem ir kūts paplašināšana. «Aizalksnē» ir uzbūvēts daudz dažādu saimniecības ēku. Kur ne paskaties, redzams skaists, līdzens jumta klājums. Cik tad to jumtu te apkārt ir? Arī pats cēlājs — Antons Čeirāns apmuls no šāda jautājuma. Bet pēc tam ņemas skaitīt. Rezultāts ir trīspadsmi jumti, neskaitot siltumnīcas segumu. Klētis, kambari, darbarīku nojumes, kūtis, istabas, garāžas, darbnīcas. Ražas, lopu, iekārtu glabāšanai un pašu ērtai dzīvošanai. Sagatavoti pamati pirts celtniecībai. Tomēr saimnie-

● Vīriem — vīru darbi. «Aizalksnes» labklājība ir četrus vīrus rokās, un par to gādā Jānis Čeirāns kopā ar tēvu Antonu un dēļiem Artūru un Armandu. Foto: M. Rukosujevs

cība centusies iztikt bez banku kredītiem, izņemot pašu iesākumu, kad aizdevums izmantots traktora iegādei.

Antonam ir arī laba roka uz bīdēm. Šī vasara tām patikusi. Dravā ir deviņas saimes, un, kā rēķina saimnieks, vidēji no saimes iegūti 25 kilogrami medus. Pašu ģimenei medus galdā ir vienmēr, un abi skolnieciņi var našķoties, cik tīk, un atjaunot enerģiju. Puikām neklājas viegli tajā ziņā, ka skolas laikā jāziedo pašas vissaldākās rīta miega stundas. Skola ir tālu. Iznācis pat tā, ka ērtāk nokļūt līdz skolai kaimiņi — Daugavpils rajona Špoģos. Rītos gultā palikšana ne ilgāk kā līdz pulksten sešiem. Tēti ar mašīnu aizvīzina līdz Daugavpils šosejai, kur zēni pārsēstas skolas autobusā. Vakarā tad pat veidā skolnieciņi dodas mājup. Ir sāpīgi un smagi, stāsta viņu māte. Pati tuvākā skola gan ir sava pagasta Arendolē, tomēr lielajā Špoģu vidusskolā bērnu izglītībai nesalīdzināmi plašākas iespējas. Tas attiecas uz sportu, uz informatiku un nodrošinājumu ar datoriem, uz māksliniecisko pašdarbību. Armands dejo deju kolektīvā, šogad abi ar Artūru apmeklē arī mūzikas skolas nodarbības. Brāļi prot palīdzēt arī mammas darbos. Ja vajag, izmazgā istabas, pagatavo kādu vienkāršu ēdienu, pat piecep bulkas. No pašu saimniecības miltiem!

Arī kopumā iepirkšanās, medicīniskie, parastās un veterinārās aptiekas pakalpojumi ērtāk sasniedzami Kalupē, Špoģos un pat Daugavpilī. Tomēr visādas papīru būšanas kārtojamas Preiļos.

Istabā uz krēsla atzveltnes nolikts tautas tērs. Elita stāsta, ka tas viņai jāsludina un jāatdod kultūras namā. Tērs bijis uzvilts mugurā Arendoles baznīcas svētku dienās, kad abi ar vīru piedalī-

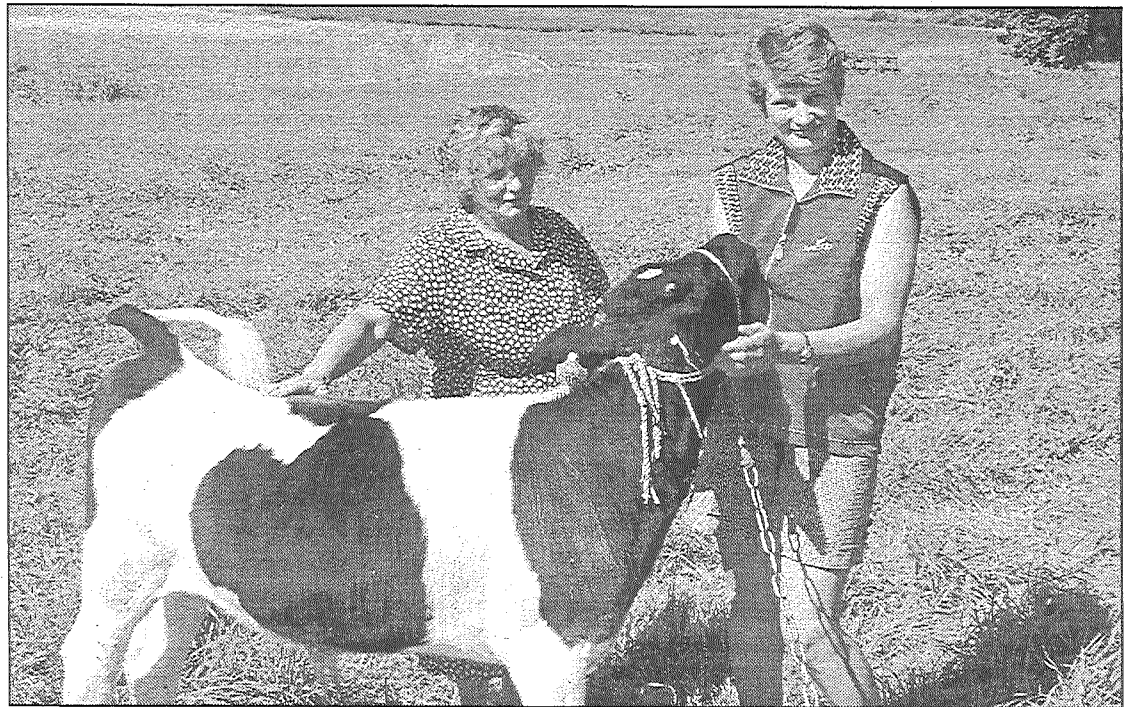
jušies svinīgā biskapa Jāņa Buļa sagaidīšanas procesijā. Abi puikas saņēmuši iestiprināšanas sakramentu. Bez tam brāluki Artūrs un Armands ir baznīcas ministranti. Elita sameklē rūpīgi glabātu pāris gadus vecu «Novadnieku» ar fotoattēlu, kurā abi puišēļi redzami kopā ar citiem ministrantiem Arendoles baznīcā.

Bet ģimene baznīcas svētkos piedalījās ne tikai kā procesijas dalībnieki. Elita stāsta, ka pirms tam nedēļu strādājusi ravēšanas, pļaušanas, tīrīšanas un kārtīšanas darbos.

«Aizalksnes» saimnieki runā par nākotnes iecerēm. Elita vēlas vairāk pievērsties sīvēnu iegūšanai, jo pašreiz gan sīvēniņu, gan arī gaļas cenas sākušas pieaugt. Ar tiem gājis visādi. Pirms pāris gadiem viena sīvēnmāte nobeigusies, un Elita palikusi ar desmit dienas veciem sīvēniem «uz rokām». Dari, ko gribi. No visiem četrpadsmit tikai viens «kritis», pārējos «izvilksusi». Bet vēl kādu laiku nācies par mammu būt arī mazam zirgu bērnam. Kumeliņa māte atnesoties gājusi bojā. Pat naktīs Elita cēlusies mazulīti ēdināt no pudelītes. Staigājis savā vaļā, un kā tu norāsi bārenīti, ja pa vaļējām durvīm nereti pamanījies ienākt istabā? Izaudzinājusi lielu un brašu, bet šogad tam atrasts cits saimnieks. Tā piepildījies arī kopš bērniņas lolots sapnis — kaut būtu man mazs kumeliņš, atceras Elita.

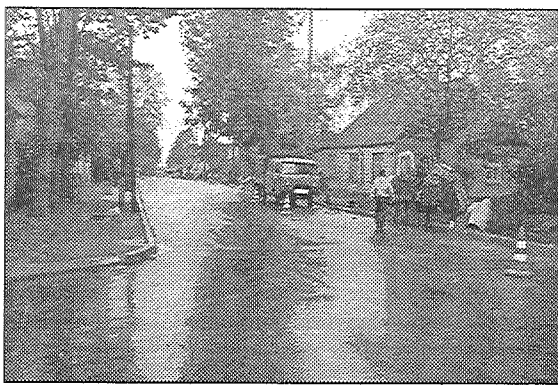
«Aizalksne» uz pagasta un rajona kartes varbūt arī ir tāls nostūris, bet īstenībā tā ir sava gaiša pasaule. Ar darbīgiem, strādīgiem cilvēkiem, ar darbiem, kas ir pārādāmi, ar pamatotiem tālākiem plāniem. Ar nākotnes nodrošinājumu, rūpējoties, lai bērni saņemtu kvalitatīvu izglītību.

L.Rancāne

● Saimnieču Marijas un Elitas Čeirāņu lepnums ir labi kopti lopiņi.

VĒSTURE

● Pašlaik Brīvības ielā notiek rekonstrukcijas darbi. Tos veic «Latvenergo» un «Lattelekom». Elektriķi un telefonu stabu vietā būs pazemes kabeli, tiks atjaunoti arī trotuāri.

Brīvības ielas Preiļos stāsti

Nobeigums. Sākums 11., 18., 25. augusta, 1. septembra numuros.

Piektais stāsts — par cilvēkiem un likteņiem

Preiļu pagasta un pilsētas dzimtsarakstu aktu reģistrācijas grāmatās ir atrodamas ziņas par to, ka latviešu tautības iedzīvotāju Preiļos Brīvības ielā līdz Otrajam pasaules karam bijis pavisam neliels. Lielākā daļa toreizējo preiļiešu bijuši ebreji, lielākoties veikalnieki un tirgotāvi.

Pēc 1936. gadā izdotās grāmatas «Pilsētu apraksti» materiāliem zināms, ka Brīvības ielā 2a atradies otrās šķiras traktieris, kas piederējis Mozus Potašam. Brīvības ielā 2 — pārtikas preču tirgotavā saimniekojis Judelis Zakss. Brīvības ielā bijušas vēl sešas citas pārtikas preču tirgotavas, kuru īpašnieki bija Pese Barons, Kilovs Morduhovs, Teibe Dveine Zerdinš, Rahinils Potašs, Judelis Zakss un Arons Feinšteins.

Sinama Kacs, Abrams Skuteļskis, Estere Kilovs, Haja Borkovics, Eida Pitums un Movše Bērs Civjans savos veikalos līdz ar pārtiku tirgojuši arī citas preces. Gaļas tirgotavas Brīvības ielā bija atvēruši Efroims Našatirs, Jankelis Simonovičs, Bēka Nādelis, Boroks Nādelis un Giršs Civjans. Drogu veikala saimnieks bijis Šaja Abramovičs, sīkpreču veikals piederējis Izraelam Tafelšteinam, labības tirgotava — Morduham Potašam, bet linsēklu un labības tirgotavā saimniekojis Minna Zilbermanis. Berkovičs savās mājās labojis pulksteņus.

Brīvības ielā bijušas divas foto-darbnīcas (īpašnieki — Nadelis un Orleāns), kā arī fotosalons «Ermitāža», te atradies arī krājaizdevu sabiedrības «Austrums» kantoris. Sakarā ar to, ka Preiļos lielākā daļa iedzīvotāju bijuši ebreji, Brīvības ielā atradušas arī divas sinagogas. Viena no tām bijusi Brīvības ielā 10, kur savulaik atradās kafejnīca «Veldze», bet tagad veterinārā aptieka. Šajā sinagogā 1941. gada augustā no visas pilsētas tika sadzīti ebreji, kuri nebija paspējuši evakuēties. No sinagogas viņus pa Brīvības ielu, tad pa Daugavpils ielu aizdzina uz nošaušanas vietu tagadējās Cēsu ielas rajonā.

Brīvības iela pieredzējusi arī citādus gājienus. 1940. gada 19. jūnijā (tā bija trešdiena) pilsētā pa to ienāca padomju Krievijas armija. Pēc kara tieši šajā ielā pulcējās 1. maija un oktobra svētku dalībnieki, lai dotos demonstrācijā pie Ļeņina pieminekļa.

Brīvības ielā 44 kopš 1976. gada dzīvo Veronika Rusiņa, Preiļos pazīstama kā laba saimniece, baznīcas kora dziedātāja, folkloras ansambļa dalībniece. Rusiņas kun-

● Ebreju sinagogas ēka 70. gados. Par tās drūmo vēsturi stāsta vairs tikai Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja materiāli.

dze ir tas cilvēks, kas vietējo draudzi vienmēr apgādā ar kaladām. Esot bijis tā, ka gada laikā nācies izcept ap 18 tūkstošiem kaladām.

Brīvības ielā 45 un 49 muzeja ekspedīcijas laikā kaimiņos dzīvoja divi bijušie Preiļu divgadīgās lauksaimniecības skolas audzēkņi — Sofija Beiča un Jānis Gavars. Abi mācījušies lauksaimniecības nodaļā un to pabeiguši 1940. gadā. Pavisam skolā bijušas četras nodaļas — lauksaimniecības, namdaru, podnieku un mājturības. Abi atceras, ka skolas pārzinis no 1934. gada bijis Jānis Ezerkalns. Skolotājs Antons Livmanis mācījis piensaimniecību, lopkopību, ķīmiju. Skolotājas Līdaka, Kalksone pasniegušas mājturību, Kulkovs bijis darbvēdis skolā un reizē mācījis arī biškopību, bet Bagātais — dārzkopību un sakņkopību.

Ēka Brīvības ielā 45 celta trīsdesmito gadu beigās, to būvējuši Sofijas Beičas vecāki — Jāzeps Koven-Kosakovskis un Antoina Koven-Kosakovska. Zināms, ka Koven-Kosakovsku ģimene divdesmitā gadsimta sākumā rentēja zemi Brīvības ielas apkārtnē no kalējiem Miklaševičiem.

Brīvības ielā 57 trīsdesmitajos gados sākusi dzīvot Helēna Rumpa. Nu jau Helēnas kundze aizgājusi mūžībā, bet muzeja darbiniecēm par viņas dzīves gājumu stāstījusi krustmeita. «Tante vienmēr ar jokiem mācēja visu iestāstīt un arī darbiņu ierādīt. Viņa bija liela rokdarbniece — aptamborēja divieļiem galus, tamborēja galdautus, segas gultu pārklāšanai, arī sienas segas. Pašmācības ceļā bija izmācījusies arī par šuvēju. Apkārējās sievas nesa pie viņas šūt kleitas, sarafānus, blūzītes un lakatiņus. Cik vien ilgi krustmāte spēja, viņa gāja uz baznīcu, lūdzās par visiem tuvajiem. Bērībā viņa ļoti gribējusi mācīties, bet, tā kā bijusi vecākā meita ģimenē, no mācībām nācies atteikties un viņa strādājusi mājās.»

□□□

Tas bija tikai neliels ieskaits Brīvības ielas vēsturē. Muzeja krājumos glabājas daudz atmiņu, fotogrāfiju, dažādu lietu, kas iegūtas ekspedīcijas laikā. Taču nebūt ne viss ir savākts un izziņots. Iepējams, ka daudz interesantu materiālu vēl glabājas nopusējušās atvilknēs vai pat bēniņos.

Jebkurai ielai, gluži kā cilvēkam, ir bērnības gadi, ir jaunība un pusmūžs. Ir raibu raibie pagriezieni un likteņa pavērsieni. Vienīgā atšķirība, ka gadi mūsu sejās ievēl neizlīdzināmas grumbas, bet iela ik pēc laika var savu izdangāto asfaltu nomainīt pret jaunu un gludu klājumu, var spodi nomazgāt logu acis un gaiši raudzīties nākotnē.

Sagatavoja L. Kirillova

● Pelēcīgi dūmakainā zirga mugurā Lūcija Oļševska. 1949. gads.

● Vēl viena Oļševsku dzimtas vēstures liecība. Piecdesmito gadu fotogrāfijā ratiņos Anastasija Oļševska, kreisajā pusē Staņislavs Oļševskis, bet labajā Tomašs Jasinskis.

● Brīvības ielas iedzīvotāja Anna Skudra (dzimusi 1904. gadā) — otrajā rindā pirmā no kreisās, kopā ar pacientēm arī divas slimnīcas darbinieces. Fotografēts piecdesmitajos gados pie toreizējās Preiļu slimnīcas. Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja krājumiem.

PROBLĒMA

Sievietes Balzaka vecumā un pusmūža gadu kundzes kā murgu atceras, kādā veidā pirms gadiem desmit un tālākā pagātnē varēja tikt pie svētku frizūras vai vismaz pie ķīmiskām lokām. Blatu sistēma, pazīšanās, rindas ieņemšana un stundām ilga nīkšana līdz nokļūšanai pie friziera. Pilsētas vienīgā frizētava ar nedaudzām darba vietām padarīja frizēšanās procedūru mokošu un sarežģītu. Tiesa, bija arī savas labās puses. Dāmu skaistums atdzima kā noslēpums kungu acīm, un, kad no sieviešu zāles kopīgajā uzgaidāmajā telpā iznira

svaigi frizēta kundze, līdz izejas durvīm viņu pavadīja sajusmināti stiprā dzimuma pārstāvju skatieni. Tagad frizēšanās dažviet notiek kopā, un kungi matu apcirpšanas garlaicīgās procedūras laikā spoguļi var vērot, kā viņam aizmugurē cita friziere klientei mazgā matus. Pie frizētavu durvīm rindu pusdienas garumā vairs nav. Toties frizētavu ir daudz. Preiļos pašlaik ir 12, Līvānos — sešas, pa vienai Saunas, Riebiņu, Aglonas, Pelēču pagastos. Abās pilsētās iespējams saņemt manikīra un citus kosmētiskos pakalpojumus.

Vai pastāv inficēšanās iespējas skaistumkopšanas procedūrās?

Higiēnas prasības skaistumkopšanas uzņēmumiem

Valsts sanitārās inspekcijas Preiļu kontroles un uzraudzības daļas vadītāja **Raina Nikiforova** iepazīstināja ar Ministru kabineta noteikumiem par higiēnas prasībām frizētavām un kosmētiskajiem kabineti, saloniem un citiem uzņēmumiem, kuros sniedz skaistumkopšanas pakalpojumus, izmantojot fiziskās, fizikālās un ķīmiskās metodes. Tajos paredzēts, ka katrā darba vietā ir vismaz divi friziera darba piederumu (ķemmes, sukas, grieznas, skuveklī, matu ruļļi) vai manikīra un pedikīra piederumu komplekti. Katra klienta apkalpošanai jālieto atsevišķs tīru salvešu un dvieļu komplekts. Lietotie piederumi pēc klienta apkalpošanas jātīra, jāmazgā un jādezinficē ar piemērotiem līdzekļiem, ja nepieciešams, arī jāsterilizē. Klientus ar redzamām ādas, matu vai nagu slimību pazīmēm aizliegts apkalpot, ja klientam nav ārsta izziņas, kas apliecina, ka slimība nav lipīga. Aizliegts sniegt friziera pakalpojumus klientiem, kuriem ir pedikuloze. Noteikumos ir paredzētas prasības attiecībā uz darba vietas platību, minimālo attālumu starp frizieru krēsliem, uzgaidāmo vietu klientiem, kā arī citas lietas, kas saistītas ar apkuri, apgaismojumu, aprīkojumu, iekārtām un tamlīdzīgi. To izpildi kontrolē Valsts sanitārā inspekcija.

Kā informēja Raina Nikiforova, gadā vienu reizi sanitārā inspekcija veic frizētavu un skaistumkopšanas salonu plānveida pārbaudi. Ja tiek saņemtas klientu sūdzības, notiek papildus pārbaudes. Vēl gadu iepriekš par būtiskāko minēto noteikumu pārkāpumu tika atzīts karstā ūdens trūkums. Neatkāpjoties no šīs prasības, ir izdevies panākt, ka karstais ūdens tagad pieejams visās frizētavās. Pēdējā laikā neesot izdevies saskarties ar tādu faktu, ka frizētavās nebūtu dezinfekcijas līdzekļu.

Pēc katra klienta apkalpošanas piederumi ir jādezinficē speciāli marķētos traukos, noteikumus komentēja Raina Nikiforova. Visi mūsdienīgie dezinfekcijas līdzekļi ir ar ātru iedarbību un tādi, kas neitralizē HIV vīrusu, tuberkulozes un citu slimību izraisītājus. Tiem nav arī atbaidošs smakas, kas pavadīja agrāko laiku dezinficēšanā pielietoto hlorkaļķi.

Vieni frizieri pret šīm prasībām izturas formāli, bet citi tās uzņem kā kvalitatīva darba normu, teica Raina Nikiforova.

Veicot pārbaudes, frizētavu telpas vispirms tiek apskatītas vizuāli, vienlaikus vērojot arī darba procesu. Frizieriem vai frizē-

tavu īpašniekiem jāuzrāda speciāli iezīmēti trauki dezinfekcijas procesam, bet, iztaujājot darbinieku, kļūst skaidrs, vai viņš prot sagatavot dezinfekcijas šķīdumu. Vēl pagājušā gada pārbaudē tika atklāti vairāki gadījumi, kad darba piederumus nedezinficēja. Sanitārā inspekcija pēc pārbaudes sastāda aktu, kurā norāda pārkāpumus, dod laiku to novēršanai. Atsevišķos gadījumos rakstīti arī protokoli, uzlikti naudas sodi. Līdz uzņēmuma darbības apturēšanai, uz ko inspekcijai ir tiesības, nav nonācis.

Visām frizierēm reizi gadā jāiziet medicīniskā apskate.

Klientus gaida modernas frizētavas

Preiļu frizētavās vislabāk ievērots noteikums par darba telpām, tās secinājums radās, ielūkojoties dažās frizētavās, tā teikt, pa sētas durvīm. Tās lielākoties ir plašas un ērtas, ar modernām mēbeļiem, glīti iekārtotas. Cik iedzīvotāju, tik vēlmju. Tāpēc darba netrūkst arī tik lielam frizētavu skaitam. «Novadnieks» savā apmeklējumā frizētavu darbiniekiem lūdzā pastāstīt, kādā veidā cilvēkiem, kuri izmanto frizētavu vai skaistumkopšanas salonu pakalpojumus, tiek garantēta to drošība arī no veselības viedokļa.

■ Skaistumkopšanas salona «Lote» īpašniece un direktore **Edīte Bīrīte** stāstīja, ka katrai frizierei ir pa diviem darba rīku komplektiem. Kamēr ar vienu strādā, otrs atrodas dezinficējošā šķīdumā «Lisoformīns». Salonā ir instrumentu sterilizators, kurā dienas beigās uz 10-15 minūtēm tiek ievietoti visi instrumenti. Katra klienta apkalpošanā tiek lietotas vienreizējas salvetes. Šajā frizētavā klienta apkalpošanu sāk ar vienreiz lietojamas apakšlītes aplikšanu apmeklētāja kaklam.

Salona vadītāja stāsta, ka atbilstoši darba noteikumiem aizliegts apkalpot klientus ar redzamām ādas, matu vai nagu slimību pazīmēm. Friziermeitenēm nācies piedzīvot, ka dažām klientēm ir pedikuloze. Šādos gadījumos ļoti taktskā kārtā apmeklētājas paaicinot tur, kur tuvumā nav citu cilvēku, tiek ieteikts šoreiz no salona pakalpojumiem atteikties, kā arī dots padoms par aptiekā nopērkamiem līdzekļiem, lai atbrīvotos no šīs problēmas.

Salonā ir pieejama pirmās palīdzības aptieciņa, lai varētu apstrādāt brūcīti, ja gadītos manikīra laikā ievainot pirkstu. Tomēr labas profesionālas iemaņas palīdz no šādām nebūšanām izvairīties. Ir bijis gadījums, kad vienai no

klientēm, kurai uz rokām bija nezināmas izcelsmes apsārtums, ierosināts atturēties no manikīra un apmeklēt ārstu. Arī klientes pašas labad, lai pielietoto kosmētisko līdzekļu dēļ slimība ne-saasinātos.

Manikīra piederumu komplektiem ir atsevišķs sterilizators, kurā darbarīkus apstrādā ar ultravioletajiem stariem.

Salons ir iegādājies dārgu izlietni, un klients ir pasargāts no kakla traumām matu mazgāšanas procedūrā. Speciāls dezinficējošs līdzeklis ir solārijam. Tas tiek notīrīts klientam redzot pirms viņa iešanas solārijā, kā arī pēc tam.

Salonā vīriešiem bārda netiek skūta. Žiletes šeit neizmanto pat matu griešanas procesā kakla noskūšanai.

■ Frizētavā, kas atrodas Kārsavas ielā 4, ar vienādām nomnieku tiesībām dāmas un kungus apkalpo vairākas frizieres. Par to, kā savā darba vietā ievēro higiē-

Vai frizētavās un skaistumkopšanas salonos var inficēties ar lipīgām slimībām, piemēram, pārmantot HIV vīrusu no kāda tā nēsātāja, kurš friziera krēslu atstājis pirms jums?

nas noteikumus, pastāstīja **Silvija Skutele**. Katra friziere pati sava darba vajadzībām iepērk dezinfekcijas līdzekļus, kā arī sagatavo tīru veļu. Visi dezinfekcijas līdzekļi tiekot pirkti aptiekā. Silvija Skutele rādīja dezinficējošās salvetes, ar ko apstrādā galda virsmu. Šķēres bojājas, ja tās ilgstoši tur dezinficējošā šķīdumā, tāpēc to apstrādei lieto spirtu. Viņa strādā ar četrām šķērēm, arī ķemmes un sukas ir vairākas. Nogrieztie mati pēc katra klienta apkalpošanas tiek savākti vienreiz lietojamā maisā. Viņai nav gadījies iegriezt klienti, bet sev pirkstā gan. Brūcītei uzlīmē plāksteri.

■ Preiļu poliklīnikas trešajā stāvā darbojas frizētava, kurā ir divas darba vietas. Friziere **Natālija Stepanova** stāstīja, ka telpas ir ērtas. Viņa rādīja vairākus darba rīku komplektus, dezinficējošos šķīdumus, spirtu, vienreizējas lietošanas salvetes, antibakteriālas ziepes, līdzekli galda virsmu, durvju rok-

туру apstrādei. Nereti šīs frizētavas apmeklētāji vēlas apvienot došanos pie ārsta ar uzskaitināšanās procedūru, tāpēc tiek ievērota lielāka piesardzība higiēnas jautājumos. Veļa tiek sterilizēta, gludinot ar karstu gludekli, bet frizieres vēlas vienoties ar poliklīniku par sterilizatora izmantošanu. Natālija Stepanova pati izmanto Daugavpils frizētavu pakalpojumus un atzina, ka ir patīkami, kad pēc mazgāšanas matiem aptin sterilu, karstu tvaicētu dvieli. Būtu labi, ja Preiļu frizētavām šāds pakalpojums būtu pieejams centralizēti, spriež friziere.

■ Slimnīcas jaunajā korpusā, Raiņa bulvārī 13 atrodas frizētava, kurā strādā **Anita Čača**. Viņa izmanto firmas «Lisoform» dezinfekcijas un higiēnas līdzekļus. Tas ir ļoti liels produkcijas klāsts gan instrumentu, gan veļas, gan iekārtu, gan grīdu apstrādei, kā arī salvetes. Līdzekļiem ir dažāds iedarbības laiks, sākot no 15 minūtēm līdz stundai. Tie iznīcina slimību izraisītājus, ieskaitot HIV vīrusu. Ķemmes un šķēres nav jātur šķīdumā, jo to var vienkārši un ātri instrumentiem uzsmidzināt. Ir pulveris, ko pievieno veļas skalojamam ūdenim, un tādējādi tā tiek dezinficēta. Frizētavas saimniece nevē-

las, lai veļu mazgātu centralizēti, jo neesot garantijas, ka tā automātā nenonāks kopā ar svešām drēbēm.

Anita Čaču ne reizi vien aicina arī uz slimnīcas palātām safrizēt gultai piesaistītus slimniekus. Viņa stāsta, ka pilnīgu bārda skūšanu neveicot, to apcērpjot līdz «trešās dienas rugājiem». Līdz ar to netiek izmantotas žiletes un ir novērsta iespēja ievainot un saskarties ar slimnieka asinīm. Arī matu apgriešana tiek veikta piesardzīgi. Instrumenti pakļauti rūpīgai dezinfekcijai.

HIV vīrusu ar ķemmi nodot nevar

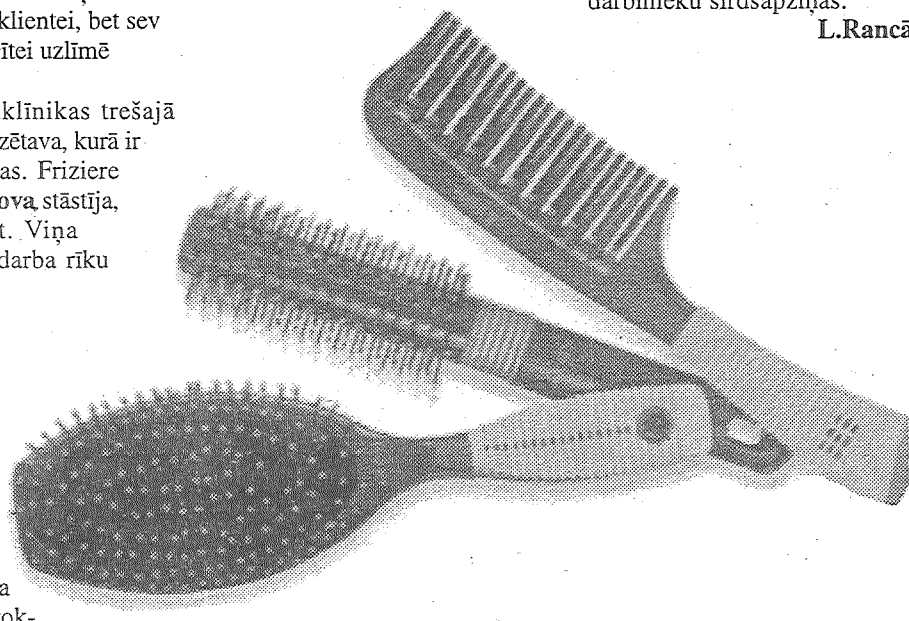
Dermatovenerologs Aleksandrs Levikins, kuram «Novadnieks» lūdz komentēt iespējas inficēties ar HIV vīrusu un citām slimībām frizētavās un skaistumkopšanas salonos, atbildēja, ka, viņaprāt, tas ir maz iespējams. Ārsts informēja, ka vēl joprojām Preiļu rajons ir vienīgais valstī, kur oficiāli nav reģistrēts neviens AIDS slimnieks vai HIV vīrusa nēsātājs. Tas, protams, neizslēdz iespēju, ka varētu būt kāds ārstiem nezināms slimības gadījums.

Ārsts Aleksandrs Levikins uzsvēra, ka ar HIV vīrusu galvenokārt var inficēties dzimumattiecību ceļā, kā arī saskaroties ar slimā cilvēka asinīm, ja tās nokļūst organismā. Tas iespējams asins pārliešanas, brūču apkopšanas laikā, strādājot ar asins preparātiem, vai arī starp narkomāniem, kas lieto intravenozās narkotikas. Tā kā frizētavu instrumentiem un rīkiem ir jābūt pakļautiem dezinfekcijai un sterilizācijai, bet HIV vīruss ārējos apstākļos ir neizturīgs un iet bojā pat vienkāršas dezinfekcijas laikā, apstrādājot ar formalīnu, ūdeņraža pārskābi, hloramīnu, lizolu un pat, kā teica ārsts, lietojot uz tirgus nopirkto spirtu, baidīties no frizētavu apmeklējumiem nav iemesla. HIV vīruss iet bojā jau par 60 grādiem augstākā temperatūrā, to iznīcina pat veļas novārišana.

Inficējoties ar slimām asinīm, var saslimt ar citu bīstamu kaiti — vīrusu hepatītu B, bet arī šos draudus novērš higiēnas prasību ievērošana.

Frizētavās un skaistumkopšanas salonos ir pieejami dezinfekcijas līdzekļi, darbinieki zina, kā tie lietojami. Par to pārliecinājās «Novadnieks», un to regulāri pārbauda arī sanitārās inspekcijas darbinieki. Cita lieta, cik godprātīgi tas tiek ievērots. Tas paliek uz katra skaistumkopšanas uzņēmuma darbinieku sirdsapziņas.

L.Rancāne

LAUKSAIMNIEKIEM

Pienācis laiks ziemāju sējai

Septembris ir ziemāju sējas mēnesis, taču šobrīd daudzviet vēl rit ražas novākšana, un tādēļ, pēc speciālistu aplēsēm, sēja varētu iekavēties. Ziemāju sēja būtu jāpabeidz līdz 20. septembrim vai vismaz līdz septembra beigām, jo, sākot vēlāk, nākošā gada raža var tikt apzināti samazināta.

Pamatprincipi

Pareizi rīkojas tie zemnieki, kas augsni sastrādā vismaz mēnesi pirms sējas, uzsver augkopības konsultante Zenta Dūda. Ziemājus nedrīkst sēt augsnē, kas pēc aršanas nav nosēdusies, sekas tam var būt sakņu saraušana, zemei sasalstot un atkūstot rudenī vai pavasarī. Sēklai jāguļ uz cietas gultnes un jābūt nosēgtai ar iridenu augsnes slāni. Labas graudaugu ražas ieguvei ir svarīgi vēl vairāki priekšnoteikumi, kurus ne vienmēr izdodas ievērot, taču vismaz dažus no tiem ir vērts atcerēties:

1) **priekšaugu un lauka izvēle** — neiesaka sēt graudaugus pēc graudaugiem, augsnes noplicinātības dēļ labu ražu neizdosies iegūt. Vislabākie priekšaugi ir zirņi, viķauza, āboliņš;

2) **pareiza augsnes apstrāde** — te nu zemnieks ir ļoti atkarīgs no lauksaimniecības tehnikas un materiālajām iespējām. Ideāli, ja var nodrošināt aršanu, kultivēšanu, ecēšanu, šļūkšanu, lobišanu, frēžēšanu un pievelšanu;

3) **mēslojums** — svarīgi zināt augsnes sastāvu, kāda ir organisko vielu koncentrācija un augsnes skābums (pārsvārā Latvijā augsnes ir pārāk skābas, tām vajadzīga kalķošana, kas, iespējams, nākošgad varētu tikt subsidēta no valsts). Pēdējos gados Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs (LKB) zemniekiem piedāvā iespēju sastādīt aug-

snas mēslošanas plānu;

4) **šķirņu izvēle** — to nosaka pašu pieredze, augsnes īpatnības, laika apstākļi un tirgus pieprasījums;

5) **sēklas kvalitāte** — dažkārt reizē ar pašu tūrumā audzēto sēklu laukos atkal tiek izsētas nezāles. Sēklu sertifikācija turpmāk nodrošinās arī zināmu sēklas kvalitāti.

6) **optimālais sējas laiks un izsējas norma** — sēja būtu jāpabeidz līdz septembra beigām. Savukārt izsējas norma atkarīga no sēklu dīgšanas spējas, ko vēlams pārbaudīt, īpaši, ja sēkla ir pašaudzēta.

Kur un kādu sēklu pirt?

Zemnieki, kas cer uz subsidijām, interesējas tikai par sertificētām, attiecīga ataudzējuma sēklas iegādi, jo pretējā gadījumā valsts atbalsts 2002. gadā viņiem tiks liegts. Ja graudus saimniecībā audzē lopbarības vajadzībām, sertifikācijai nav tik liela nozīme. Tomēr tiem zemniekiem, kas graudus domā audzēt pārdošanai, konsultante Zenta Dūda neiesaka izvēlēties tādas šķirņu kā, piemēram, 'Don-skaja polukarļikovaja' un 'Pamjati Fedina', ar kuru realizāciju vēlāk var būt problēmas. Jau šogad daudzi zemnieki «iekrituši» ar šo šķirņu graudiem, jo dzimavnieki tos brāķē un preti ņem nelabprāt. Graudu pārstrādātāji ar zemniekiem slēdz līgumus par konkrētu šķirņu audzēšanu.

Ja graudi ir biznesa, tad labāk orientēties uz citām šķirnēm. No ziemas kviešiem pārstrādātāji labprāt pieņem šķirnes 'Kontrast', 'Kobra', 'Zentos', 'Bussard', 'Harmonijs' graudus, savukārt no ziemas rudziem pārdošanai iesaka audzēt lietuviešu 'Duonijs' un priekuļu 'Kaupo'. Šķirņu 'Čulpan' un 'Voshod' rudzi ir dzimavnieku ne īpaši iecienīti. Viļānos iespējams iegādāties 'Donas puspunduri', bet no rudziem 'Vos-

hod' šķirnes sēklu, savukārt 'Pamjati Fedina' zemnieki var nopirkt tepat «Remontniekā» Preiļos.

Pēdējos gados pieaug zemnieku interese par tritikāles audzēšanu. Daudzviet augsnes sastāvs neļauj iegūt labas rudzu vai arī kviešu ražas, taču abu šo kultūru krustojums — tritikāle — padodas ievērojami labāk. Tritikāle ir laba lopbarība ar savu augsto olbaltumvielu saturu, tai ir samērā augsta ražība, lieli stiebrī, tritikāle piemērota spirta ražošanai (lielāks spirta iznākums nekā no rudziem). Iecienītas šķirnes ir 'Prego' un 'Tewo'. Šo abu šķirņu sēklas var iegādāties Daugavpils rajonā, kopdarbības saimniecībā «Klēts», Pilskalnes pagastā un zemnieku saimniecībā «Zālītes», Eglaines pagastā.

Aicina veikt augsnes analīzes

Preiļu LKB zemniekiem piedāvā izveidot individuālu augsnes mēslošanas plānu, stāsta Z.Dūda. Pirms tam gan ir nepieciešams veikt augsnes analīzes, to iesaka darīt tieši tagad — pirms ziemāju sējas. Augsnes analīzes uzskatāmi parāda gan augsnes skābumu, gan atsevišķu ķīmisko vielu sastāvu augsnē, pēc kura var spriest, kas būtu «jāiedod» papildus un kas augsnē ir par daudz.

Lai veiktu augsnes analīzi, ir jāpiesakās Preiļu LKB (tel. 22391), speciālisti izbrauks uz vietas un paņems augsnes paraugus. Tiem saimniekiem, kas pērk firmas «Kemira» produkciju, augsnes analīžu veikšana ir bez maksas, jānorēķinās tikai par transportu un speciālista darbu. Ideālajā variantā no katriem 2-5 hektāriem ir jāņem viens augsnes paraugs.

Iespēju veikt analīzes jau izmantojuši zemnieki no Sutoru, Rožkalnu, Sīlukalna pagasta, arī kāds rapša audzētājs no Madonas rajona. Augsnes analīzes veikt būtu īpaši svarīgi tiem zemniekiem, kas iegādājušies jaunākā ataudzējuma sēklu. Tā ir dārgāka, tādēļ katrs ir ieinteresēts iegūt augstāku ražu.

Mēslošanas plāns palīdz ietaupīt

Lai izstrādātu konkrētu mēslošanas plānu, konsultāciju biroja speciālisti datorā ievada datus par pagājušā gada ražu un pielietotajiem mēslošanas līdzekļiem, par plānoto ražību un arī augšņu analīžu rezultātus, tos apstrādā un izvērtina mēslošanas devas. Vienkāršākiem vārdiem, zemnieks saņem infor-

māciju, kāds kompleksais mēslojums būs nepieciešams, cik kilogramu uz hektāra tas jālieto, kā arī to, cik šāda augu barošana izmaksās.

Zenta Dūda stāsta, ka zemnieki bieži vien domā, ka šis pakalpojums būs dārgs, ka pēc tam nevarēs augiem nodrošināt tādu aprūpi, kādu «izrēķinājis» kompjuters, tomēr patiesībā ar mēslošanas plāna palīdzību ir iespējams pat ietaupīt, neizdodot naudu par to, kā augsne pietiek.

Sēklu kodināšanas nozīme

Kodināšana ir svarīgs posms ražas ieguves procesā, jo nodrošina:

■ labāku un vienmērīgāku sēklu sadīgšanu (ierobežo sakņu puves);

■ spēcīgu augu veidošanos (pieaug izturība pret lapu slimībām);

■ augstāku ražas kvalitāti (ierobežo melnplaukas attīstību).

Ārzemēs reizē ar sēklu kvalitātes pārbaudi veic arī sēklu veselīguma testu, nosakot uz sēklām esošo slimību ierosinātājus. Visas kodnes pēc to īpašībām iedala kontaktiedarbības (nomāc slimību ierosinātājus, kas ir sēklu virspusē) un sistēmas iedarbības preparātos (darbīgas vielas iekļūst graudā, to iedarbība ir daudz plašāka un ilgstošāka). Lai kodne iesūktos sēklas apvalkā un dziļākajos slāņos, kodināšanu iesaka veikt vismaz 2-3 dienas pirms sējas. Kodināti graudi ir ar slīktāku birstību, kas jāņem vērā, noregulējot sējmašīnu.

Zenta Dūda atzīst, ka mājas apstākļos ar betona maisītāju kvalitatīvi nokodināt sēklu ir grūti. Nepietiekamas kodināšanas sekas daudzviet bija vērojamas arī šogad, jo sējmos izplatījās putošā melnplauka. Konsultante iesaka izvēlēties sistēmas iedarbības kodnes, kas iekļūst grauda iekšienē. Kodņu izvēle ir plaša, to cenās, sākot no 7-8 latiem par litru.

Pērkot sertificētu sēklu, derētu painteresēties, vai tā ir kodināta un, ja iespējams, izmantot tirgotāju piedāvātās kodināšanas iespējas, kas gan nedaudz sadārdzinās pirkumu, taču nodrošinās kvalitatīvāku apstrādi. Ja sertificētu sēklu šoruden nepirksiet un sēsiet pašaudzētus graudus, derētu pārbaudīt sēklas didzību, ko iespējams izdarīt Latvijas reģionālās nodaļas sēklu kontroles daļas Preiļu sektorā. Pazemināta didzība norādīs, ka ziemāju izsējas norma jābūt lielāka.

G.Kraukle

PAŠVALDĪBĀS

Galēnu pagastā

■ **PIEŅEM VESELĪBAS APRŪPES PLĀNU.** Pagasta padome atbalstījusi veselības aprūpes attīstības plānu Daugavas slimokases teritorijā, ir iesniegti priekšlikumi tālākai izskatīšanai. Pagasta padome iesaka izveidot darba grupu, kas izvērtētu visus plāna variantus. Ņemot vērā augsto alkoholisma līmeni valstī, būtu lietderīgi lokālajā slimnīcā iekārtot arī atsevišķas gultas narkoloģijas slimniekiem. Nepieciešams nodrošināt arī rehabilitācijas iespējas un dienas stacionāro aprūpi, kā arī geriatrijas centru veco ļaužu aprūpei Līvānos. Perspektīvā Galēnu teritorijā praktizējošais ārsts daļēji varētu apkalpot arī Sīlukalna un Stabulnieku iedzīvotājus. Sīlukalna iedzīvotāji jau tagad izmanto Galēnu ģimenes ārsta pakalpojumus, pacienti no Stabulniekiem vairāk orientējušies Preiļu virzienā, ko nosaka ērtāka autobusu satiksme.

■ **NOSAKA ĪRES MAKSU ĢIMENES ĀRSTA PRAKSES VIETĀ.** Padome apstiprinājusi apvienoto komiteju sēdē izvērtēto ģimenes ārsta prakses vietas telpu īres līguma projektu. Īres maksa noteikta 6 santīmu apmērā par vienu izmantotās telpas kvadrātmētru. Tikpat lielu īres maksu maksā arī šīs mājas iedzīvotāji. Nākošajā pagasta padomes sēdē tiks izskatīts medicīnas inventāra nomas līguma projekts.

■ **PIEŠKIR NAUDU SOCIĀLĀS MĀJAS «RUDENĀJI» DARBĪBAI.** Pašvaldība piešķirusi līdzfinansējumu 3124 latu apmērā no sava budžeta sociālās mājas «Rudenāji» darbībai. Bijusi aptiekas ēka nodota patapinājumā uz desmit gadiem bez nomas maksas sabiedriskās organizācijas «Mozāika» rīcībā. Ēkas platība ir 233 m². Galēnu pagasta sociālās mājas izveides projekts kopumā paredz 13 299 latu finansējumu (79% finansējuma piešķir ārzemju sabiedriskie fondi, 13% pašvaldība, bet 8% jāsedz sabiedriskajai organizācijai no saviem līdzekļiem). Pašlaik tiek koriģēta izdevumu tāme remonta darbu veikšanai sociālās mājas ēkā, taču ārzemju finansējums ir gaidāms ne ātrāk kā šī gada beigās, informē pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīna Saleniece.

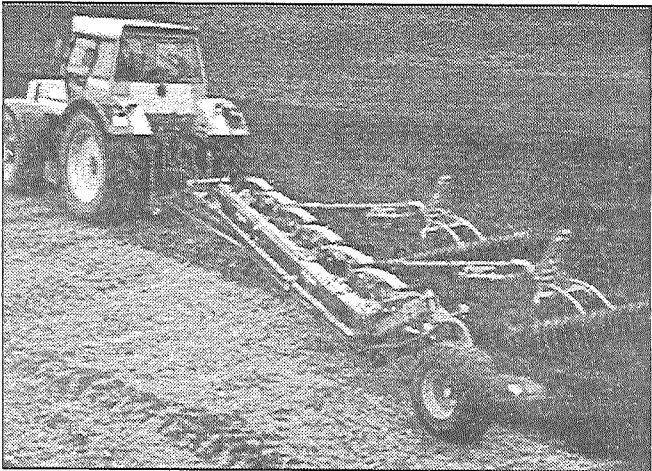
■ **LEMJ, KUR NODARBINĀT TIESĀTOS.** Deputāti apspriedās, kādos darbos varētu nodarbināt tiesātas personas, kam ar tiesas lēmumu piespriesti piespiedu sabiedriskie darbi. Deputāti vienojušies, ka šīs personas varētu strādāt ceļu joslas sakopšanas darbos, krūmu izciršanā, kā arī citos labiekārtošanas darbos. Piespiedu sabiedriskos darbus piespriež par noziegumiem, kas nav īpaši smagi, piemēram, braukšanu dzērumā. Šie cilvēki pēc tiesībsargājošo iestāžu uzskata nav bīstami sabiedrībai.

■ **PABALSTIEM PIEŠKIR 372,29 LATUS.** Pabalsts 100 latu apmērā piešķirts ugunsnelaimē cietušanai ģimenei, 50 latu apmērā bērnu izdevumu segšanai. Vairākām personām piešķirta palīdzība ārstēšanās izdevumu segšanai. Bērniem tā tiek atmaksāta 100% apmērā, bezdarbniekiem — 50% apmērā, pensionāriem — 30% apmērā. Vienai personai gada laikā pabalsta apmērs nedrīkst pārsniegt 20 latus.

■ **GRIB OPTIMIZĒT ŠTATUS.** Deputāti iepazīnušies ar budžeta izlietojumu pašvaldībā nodarbināto algām. Pārskatīti štatu saraksti, strādājošo skaits un algu apjoms pašvaldības iestādēs un uzņēmumos. Nākošajās sēdēs vēl tiks spriests par efektīvāku pašvaldības līdzekļu izlietojumu un, iespējams, arī atsevišķu štatu vietu vai līkmu samazināšanu.

Rudzātu pagastā

■ **IZSKATA IEDZĪVOTĀJU IESNIEGUMUS.** Pagasta padome diviem iedzīvotājiem piešķirusi lietošanā zemi 8,3 un 13,2 ha platībā no valsts brīvo zemju fonda. 30 latu piešķirti atpūtas vakara rīkošanai, atmaksāts parāds kādai iedzīvotājai par bērnu uzturēšanos bērnudārzā, summa — Ls 19,49. Pagarināta tirdzniecības atļauja z/s «Kalniņi» autoveikalam maršrutā Vārpsala — Steķi — Brisla — Lūzenieki — Medņauka — Čirvolnieki — Mežvidi — Vidi — Pelši. Autoveikals kursē otrdienās un sestdienās. No sociālajiem līdzekļiem piešķirti pabalsts Ls 40 apmērā kādai iedzīvotājai sakarā ar dēla nāvi. Tūrisma sacensību «Rudzātu kauss — 7» sarīkošanai piešķirti 200 latu. Pašvaldība kompensējusi ceļa izdevumus Rudzātu vidusskolas angļu valodas skolotājai Ls 72 par 2000./2001. mācību gadu, kā arī par šo mācību gadu, atbilstoši iesniegtajiem braukšanu apstiprinātajiem dokumentiem.

● Ziemāju sējumiem paredzēto augsni vēlams sagatavot vismaz mēnesi pirms sējas. Ziemājus nedrīkst sēt augsnē, kas pēc aršanas nav nosēdusies.

APSVEIKUMI

10. septembris	— Jausma, Albertine.
11. septembris	— Signe, Signija.
12. septembris	— Erna, Evīta, Eva.
13. septembris	— Iza, Izabella.
14. septembris	— Sanita, Santa, Sāda, Sanija.
15. septembris	— Sandra, Sondra, Gunvaldis, Gunvaris.
16. septembris	— Asja, Asnāte, Dāgs.

Audz laimīgs, mazais!

Sutru pagasta iedzīvotājas **Raisas Bistrovās** dēliņš piedzima 2. septembrī. Saviem vecākiem Raisai un **Nikolajam** viņš ir piektais bērns. Vecākajam brālim **Aleksandram** ir 11 gadi, divu māsām **Jeļenai** un **Irinai** — 10 gadi, bet **Dmitrijam** drīzumā būs pusotrs gadiņš.

Nikolaja vecāki aizgāja aizsaulē, savu divu jaunāko mazdēlu piedzimšanu nesagaidījuši, bet **Raisas** vecāki **Anna** un **Kuprijans** tagad priecājas jau par septīto mazbērniņu.

Bistrovi kopj savu piemājas saimniecību. **Raisa** priecājas, ka bērni ir veselīgi. Lielākie māsas **Preiļu** 2. vidusskolā, un uz pirmo skolas dienu viņus pavadīja tētišs un vecmamma.

Mazulītis, tāpat kā viņa brāļi un māsas, tiks kristīts mājās pēc vecdicībnieku ierašām. Ģimene ir piederīga **Moskvas** vecdicībnieku draudzei.

Rēzeknes rajona **Silmales** iedzīvotājas **Viktorijas Baltās** meitiņa piedzima 3. septembrī. **Viktorijas** mātes laime ir nākusi arī caur daudzām ciešanām un nelaimes stundām. Pirmais bērniņš, kas bija piedzimis priekšlaicīgi, nomira. Bet divgadīgais **Aigars** un nule dzimusi meitene ir veselīgi un žirgti bērni. Šajā reizē dzemdībās klāt bija arī bērnu tētišs **Andris**, un **Viktorija** jūtas viņam pateicīga par lielo atbalstu un drošības sajūtu. **Andris** strādā vietējā **SIA**, abi kopj arī piemājas saimniecību.

Vecmāmiņa **Valentīna** dzīvo **Krāslavas** rajonā, un viņai ar meitas bērniem tikšanās iznāk retāk. Bet **Andra** vecāki **Jevgēnijs** un **Jāzeps** dzīvo blakus jaunajai ģimenei un ir pirmie palīgi mazbērnu pieskatīšanā. Viņi cenšas vienādu uzmanību veltīt saviem visiem četriem mazbērniem.

Meitenīti kristīs **Viļānu** katoļu baznīcā. **Viktorija** pateicās dzemdību nodaļas kolektīvam par palīdzību.

Stabulnieku pagasta iedzīvotāju **Emeritas** un **Nikolaja Štiku** ģimenē 3. septembrī piedzima trešā meitiņa. **Emerita** torīt uz pirmo skolas dienu pavadīja **Kristīni**, kura mācās 3. klasē un pirmklasnieci **Grieti**. Pēc tam bija jādodas uz slimnīcu. Tā sanāca, ka **Grieta** skolas gaitu sākumā saņēma neaizmirstamu dāvanu — mazu māšēlīti.

Ģimene kopj piemājas saimniecību. **Dzimta** ir liela un kupla. **Emeritas** vecākiem **Annai** un **Robertam** tagad ir 19 mazbērni, spēj tikai iegaumēt vārdus.

Nikolaja māte **Aleksandra** dzīvo tālu — **Ukrainā**. No visām trijām savām mazmeitiņām viņa redzējusi tikai **Kristīni**, kas kopā ar tēti ciemojās **Ukrainā**. **Grieti** viņa pazīst tikai no fotogrāfijām.

Mazulīti kristīs **Vidsmuižas** baznīcā. Jau vakar ar dāliju pušķi no pašu dārza pēc sievas un jaundzimušās meitiņas ieradās tētišs.

Emerita Štika pateicās ārstam **Jurim Kļaviņam** un pārējiem dzemdību nodaļas darbiniekiem.

Ceturto dzimšanas dienu 11. augustā svinēja **ARTJOMS FIRSOVS** («Pasaciņa»). Viņš ir samērā kluss zēns, dārziņā pēc ilgāka pārtraukuma atgriezies nesen, tādēļ īstu draugu vēl nav atradis. **Artjoms** prot arī sevi aizstāvēt, ja rodas tāda nepieciešamība, taču audzinātāja stāsta, ka nav bijusi vajadzība — bērni ir draudzīgi un atnācējus ātri pieņem savā bariņā.

ILMĀRS LAUSKS («Pasaciņa») sesto dzimšanas dienu svinēs rīt — 9. septembrī. Viņš domā kļūt par lidmašīnas vai raķetes «soferi», jo tā ātrāk vāvētu nokļūt **Rīgā**. **Galvaspilsētā** **Ilmārs** ir bijis, kad ciemojies pie radiem. **Vislabāk** patīcis zoodārza apmeklējums un braukšana ar karuselēm. No zooloģiskā dārza viņš labprāt būtu atvedis kāmiiti, ko nomitinātu savā istabā. **Ilmāram** mājās ir savi darbiņi, piemēram, jāpalīdz izmazgāt grīda vai arī jāsakārto savas mantas. **Dārziņā** zēnam patīk, jo grupā ir daudz dažādu krāsu zīmuļu, bet zīmēšana ir viņa mīļākā nodarbošanās.

Inta Pastore nepiekrīt teicienam, ka mājās pat sienas palīdz. Nemaz tik viegli neklājies, laižot pasaulē savu otro dēliņu. **Inta** strādā par medmāsu **Preiļu** slimnīcā, un, bērniņu saņemot, apkārt bija pazīstamās un uzmundrinošās kolēģu sejas. **Pirmajam** dēlam abi ar tēti **Jāni** devuši vārdu **Guntis**, bet kā sauks otro, **Inta** vēl nezināja. Varbūt paliks pie vārda **Edgars**. Ģimene dzīvo **Aglonā** kopā ar **Intas** vecākiem **Antoniņu** un **Jāni**, kam tagad auklējams jau ceturtais mazbērns. **Dzimtas** vecākā pārstāve **Anna**, kam gadi skaitāmi deviņos desmitos, laimīgu mūžu vēl ceturtajam mazmazbērnam. Otrā vecmāmiņa **Tekla** un vectētiņš **Aloīzs** sagaidījuši trešo mazbērnu.

Intas palāta pilna ar ziedu pušķiem. Viņu apciemojuši darba biedri, draugi, radnieki. Arī četrgadīgais **Guntis** iepazīšies ar brālīti. Izteicis savu vērtējumu, ka patīk, ka ir ar mieru pa nakti ņemt savā gultiņā, dalīties ar mantiņām un cienāt ar saldajiem sieriņiem.

Inta pateicās visam dzemdību nodaļas kolektīvam.

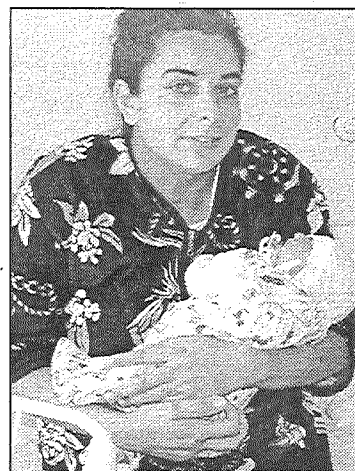

DANIELS FADEJEVS («Pasaciņa») 27. augustā kļuva piecus gadus liels. Labākais draugs ir **Sandris**, ar kuru kopā spēlējoties vāra putru, kas ir **Daniela** mīļākais ēdiens. Zēns ļoti labi runā latviešu valodā, pastāsta, ka dzimšanas dienā saņēmis modernu spēļu mašīnu. Kad izaugs, viņš strādās zivju veikalā gluži kā māmiņa.

Novadnieks

Sestdiena, 2001. gada 8. septembris

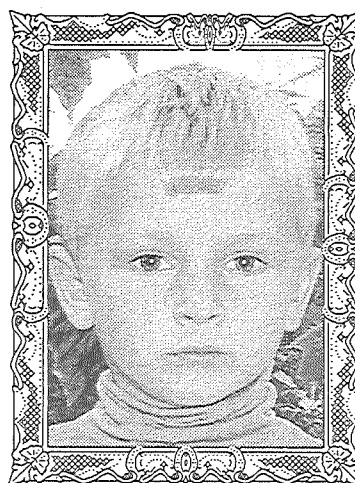

Nadeždas Tumaševičas meitiņa piedzima 31. augustā. Māmiņa savai melnacainajai meitiņai devusi vārdu — **Amanda**. **Mazulītes** mamma un tētis **Aleksandrs** dzīvo **Maltā**. **Dzimta** ir kupla, un jaundzimušajai būs jāiepazīstas ar saviem daudzajiem brālēniem, māsīcām un citiem radiem.

Nadežda Tumaševiča pateicās ārstiem **Svetlanai Morozovai** un **Jurim Kļaviņam**, kā arī pārējam dzemdību nodaļas kolektīvam par palīdzību meitiņas nākšanā pasaulē.

Apai divi gadiņi 3. septembrī palika **SANDIM ZAHAROVAM** («Pasaciņa»). **Dārziņā** viņš sācis iet jau pagājušajā gadā, kad vēl bijis maziņš un nedrošs. Šogad **Sandis** jau ir paaudzies, kļuvis daudz drošāks. Viņš sarunājas gan krieviski, gan arī latviski. **Audzinātāja** teic, ka **Sandis** ir ļoti patstāvīgs, pats ņem rokā karoti un ēd. Mīļākais ēdiens ir zupas. Pēc rakstura zēns ir mierīgs, taču darbīgs, piemēram, vakar viņš bija izdomājis izmakšķerēt kādu zivtiņu no grupiņā esošā akvārija.

JĀNIS PLIVDA («Pasaciņa») 5. septembrī nosvinēja piekto dzimšanas dienu. Viņa draugs ir **Juris**, bet dārziņā vislabāk patīk gulēt pusdienas. **Jāni** audzinātāja raksturo kā ļoti čaklu un uzcītīgu bērnu, kas katru darbiņu noved līdz galam. No meitenēm vislabāk patīk **Katrīna**. **Jānis** atklāj, ka viņam ļoti negaršo bietes, bet dzimšanas dienā zēns saņēmis lielisku dāvanu — mašīnu ar tālvadības pultī.

Daudz laimes, mazo gaviļņiek!

OĻESJA MEDVEDJEVA («Pasaciņa») četru gadu dzimšanas dienu svinēja 23. jūlijā. **Oļesja** vienmēr ir sapucēta, lielām, krāšņām lentām matos. Ilgu laiku viņa dzīvoja pa mājām un dārziņā nenāca, taču tagad atkal ir satikusies ar draugiem un jūtas lieliski. **Meitenīti** patīk staigāt garās kleitās kā princesei, tam noder dažādi lakati, kas atrodami grupiņas plauktos. Savukārt no mājām **Oļesjai** vienmēr līdzi ir kāda mīla rotaļlieta.

SPORTS

Preiļos izaug volejbolisti ārzemju klubiem

Olgu nolūkoja Francijā

Šajās dienās ceļā uz Franciju sava tēva Vladimira Točko pavadībā devās deviņpadsmitgadīgā Preiļu meitene Olga. Tētis drīz atgriezies, bet Olga Francijā paliks uz trim gadiem, protams, neskaitot ciemošanās reizes pie savējiem. Talantīgo volejbolisti, Latvijas nacionālās izlases dalībnieci, starptautiskos čempionātos nolūkojis Villebonas volejbola klubs, un Olga Točko pieņēmusi tā piedāvājumu spēlēt kluba komandā.

Ienu pirms Olgas aizbraukšanas rajona sporta klubā «Cerība» «Novadnieks» tikās ar sportisti, kas tēvu, futbola treneri Vladimīru Točko un volejbola treneri Zoju Jakimovu. Šī tikšanās vieta bija izvēlēta nejauši, jo «Cerība» sākās Olgas sportiskās gaitas, tās izlases sastāvā viņa cīnījās par uzvarām Preiļu labā arī pēdējos gados, kad Olga jau mācījās, trenējās un spēlēja Daugavpilī un tās stiprāko komandu sastāvā.

Olga četrus pēdējos gadus spēlēja Daugavpils volejbola klubā «Kīmiķis». Pēdējā gadā tam mainījās sponsori un arī nosaukums. Tagad tas saucas «Maģistrs». Meitene vienlaikus mācījās un absolvēja Daugavpils 4. vidusskolu. Pēc tam iestājās arodskolā un sāpīgūt frizieres profesiju. Bet, kā stāstīja Olga, sanācis mācīties tikai vienu gadu, jo tagad viņa došas prom. Pa šo laiku meitene beigusi arī kosmetologu kursus.

Šo vasaru Olga atceras kā ļoti saspringtu un aizņemtu. Piedalījies daudzās sacensībās. Volejbolistu meistarības celšanai bija sarīkotas arī vairākas izlases treniņnometnes — Talsos, Murjānos, Ozolniekos. Vasaras sākumā notika atlases sacensības pirms Eiropas čempionāta. Tās bija organizētas divos posmos, kas risinājās Francijā un Holandē. Francijā mani arī «noskatīja», stāsta Olga, un es saņēmu piedāvājumu no kluba «Villebona — 91». Pašlaik tas spēlē Francijas augstākajā līgā un ir otrajā vietā. Klubs atrodas pilsētiņā Villebona 15 kilometru attālumā no Parīzes. Starp citu, Olga tas nebija vienīgais piedāvājums. Viņa aicināta arī uz Austriju un Šveici. Kopā ar Latvijas Volejbola federāciju izlemts, ka šis klubs ir piemērotākais, jo līgums ir ļoti izdevīgs. Arī vairāki citi kluba volejbolisti esot ārzemnieki, tajā spēlējot jauniešus no Baltkrievijas, Kirgizstānas, Horvātijas, Bulgārijas. Pieauguši sportisti, starp kuriem Olga būšot pati jaunākā.

Olga tomēr savu piekrišanu nedeva uzreiz. Galīgais lēmums nobrieda nopietnās pārrunās ar Volejbola federāciju, ar saviem vecākiem. Arī kontrakta slēgšanas ju-

● Vēl diena, un Olgas dzīvē sāksies jauns posms, kurā daudz kas būs citādāks. Augsti profesionāls volejbols, cits dzīves līmenis, sveša zeme, valoda un cilvēki. Pirms došanās uz Franciju Olga Točko atvadījās no savas pirmās treneres Zojas Jakimovas. Tētis Vladimīrs Točko meitu pavadīja līdz viņas jaunajai dzīvesvietai. Foto: M.Rukosujevs

riskā puse bija ilgstošs process.

— Latvijā volejbola līmenis ir pazeminājies, jo visi vecākie, spēcīgākie spēlētāji ir noslēguši līgumus ar ārzemju klubiem un devušies prom. Palikuši tikai jaunie, iesācēji, — stāsta Olga.

— Šajā situācijā, protams, Latvijas Volejbola federācija tiem, kas atkal grasās pamest valsti, piekrišanu dod nelabprāt. Arī man ar to bija jāsaprotas. Beidzot tomēr saņēmu atļauju.

Ceļš uz augstākām sporta virsotnēm

Ko šīs iespējas — spēlēt ārzemju klubā — nozīmē Olgai? Pirmkārt, Francijas volejbola līgas līmenis ir augstāks nekā Latvijā, saka meitene. Varēšu mācīties un paaugstināt savu prasmi. Iegūšu lielāku pieredzi, jo komanda piedalās Eiropas kausa izcīņā un citās Eiropas mēroga sacensībās. Otrkārt, šāds piedāvājums ir finansiāli izdevīgs. Ārzemju sportistiem ir labāks materiālais nodrošinājums. Tomēr Olga neuzskata, ka ar šo piedāvājumu ir sasniegusi kaut ko īpaši augstu, viņasprāt, tas ir profesionāla spēlētāja līmenis. Ir daudz augstākas sporta virsotnes, saka Olga. Runājot par tālāku nākotni, meitene uzskata, ka vismaz gadus desmit viņa spēlēs ārzemju klubos.

Ar Latvijas volejbolu Olga saītes nesarauj. Kontraktā ir punkts, kas dod tiesības spēlēt Latvijas nacionālās izlases sastāvā valstij nozīmīgās spēlēs.

Katra trenera sapnis

Ko Olgai devuši Preiļi, sporta klubs «Cerība», pirmie treneri?

Meitene uzaugusi sportiskā ģimenē, tēvs un māte ir treneri, kas arī ievadīja meitu sporta pasaulē. Bet no visiem treneriem, saka Ol-

ga, visvairāk ar viņu strādājis Zoja Jakimova. Viņai vislielākais paldies. Vecāki un Zoja Jakimova bija tie, kas ieaudzināja sportistiem tik vajadzīgās īpašības: cīnīties līdz galam, pacietību, neatlaidību. Šo dotumu dēļ «Cerības» jaunieši volejbolisti sacensībās ievēroja slavenā Daugavpils «Kīmiķa» treneri.

Trenere Zoja Jakimova neslēpj prieku par Olgas panākumiem. Meitene ir pirmā ne tikai no treneres audzēkņiem, bet arī no visiem rajona sportistiem, kam izdevies iekļūt ārzemju sporta klubos.

Olga vienmēr uz visiem atstāj labu iespaidu, meiteni raksturo treneris. Viņa ikreiz spēlē ar vislielāko atdevi. Būdam «Kīmiķa» volejboliste, Olga vienlaikus spēlēja arī Latvijas izlases sastāvā, bet atrada laiku arī kopā ar «Cerības» volejbola komandu piedalīties Latvijas jauniešu čempionātā. Viņai pateicoties, preiļietes ieguva godalgotas vietas.

Katra trenera sapnis ir uzaudzinaut augstas klases sportistu, saka Vladimīrs Točko, «Cerības» futbola treneris. Viņš sekojis meitas izaugsmes ceļam no vietējā sporta kluba līdz nacionālajai izlasei, līdz Latvijas volejbola čempiones slāvi. Tēvs priecājas, ka jau meitas pirmā piedalīšanās nacionālās izlases sastāvā nesusi tādu panākumu. Viņa vēl ir jauna spēlētāja un no pašas neatlaidības atkarīgs, vai spēš sasniegt visaugstāko līmeni.

Ielikšu rāmītī un skatišos

Preiļos, mājās Olgai paliek vecāki Aleksandra un Vladimīrs Točko, brālis. Ar savējiem viņa varēs tikt Jaungadā un vasaras brīvlaikā. Meitene nemaz neslēpj, ka aizbraukt ir ļoti smagi, pārdzīvo par šķiršanos no komandas, no draugiem un, protams, no ģimenes. Māte raudot, un arī meita reizēm noraušot asaras. Bet par ko gan raudāt, savējos sapurina Olga. Tām jābūt prieka asarām. Olgai ir draugs, arī no volejbolistu aprindām, kas pašlaik uzturas Anglijā.

Olga mācījās franču valodu. Līdz šim ar ārzemju sportistiem viņa sazinājas angļu un krievu valodā.

Sev līdzī Olga paņēma daudzas mīlu cilvēku fotogrāfijas. Ielikšu rāmītī un skatišos uz mammu un tēti, uz draugiem, uz komandas biedriem, saka Olga. Viņai līdzī būs arī talismani, kas vienmēr pavadījuši uz visām sacensību vietām, — rotaļlieta un ikona.

L.Rancāne

Turpinās orientēšanās sacensības zemessargiem

Pēc vasaras atpūtas 14. septembrī atsāksies Zemessardzes 35. Preiļu bataljona atklātais čempionāts orientēšanās sportā.

Zemessardzes 35. bataljona atklātā orientēšanās čempionāta pirmajās trijās kārtās, kas notika no aprīļa līdz jūnijam, piedalījās apmēram 200 orientieristu katrā kārtā. Sacensībās piedalījās ne tikai Daugavpils, Ludzas, Krāslavas, Preiļu, Rēzeknes, Jaunaglonas arodvidusskolas jaunsargi un zemessargi, bet arī Līvānu ģimnāzijas, Līvānu 2. vidusskolas, Rudzātu vidusskolas, Aglonas vidusskolas un Preiļu rajona policijas pārvaldes pārstāvji.

Visplašākais dalībnieku skaits bija grupās, kurās startēja 12 līdz 13 un 14 līdz 15 gadus veci zēni un meitenes. Pēc trim sacensību kārtām savās grupās vadībā izvirzījušies sekojoši mūsu rajona orientieristi: V-2 grupā N.Saškins no Rudzātiem, S-2 grupā T.Degļarova no Preiļiem, V-4 grupā A.Bogdanovičs no Zemessardzes 35. bataljona, S-4 grupā G.Jurāne no Preiļu bataljona, S-5 grupā I.Rutka no Aglonas vidusskolas, V-5 grupā J.Dserkalis no Jaunaglonas arodvidusskolas, V-6 grupā J.Jansons no Līvānu ģimnāzijas.

Ja pirmo triju kārtu sacensības notika Steķos un orientieristi šo mežu bija labi iepazinuši, tad nākamās kārtas šajā ziņā solās būt interesantākas. 3. Trīsizvaigžņu spēlēm tika izgatavotas Preiļu parka un Preiļupītes kartes. Pašlaik tiek gatavota karte apvidum pie Ardaukas ezera, kur risināsies sestās kārtas sacensības, kuras paredzētas 2. novembrī. Bet pirms tām — piektās kārtas sacensības — notiks nakts apstākļos Preiļu parkā.

Uz ceturtais kārtas sacensību startu 14. septembrī tiek aicināti visi, kam interesē orientēšanās sports. Starta pulksten 11.00 pie bijušās «Agroķīmijas» ēkām.

J.Pintāns,
Zemessardzes 35. bataljona
jaunsargu speciālists,
Zemessardzes virsseržants

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

«Brocēnu» šiferis

Tikai

₮ 0.99

par loksni

«Būvteks» Preiļi, Brīvības iela 76, t./fakss 53 21295

SIA «Remontnieks»

Aglonas stacija, Preiļu raj., Avotu iela 9, t./fakss 53 65147

Cik bieži jūs apmeklējat frizētavu un vai jūs apmierina meistaru darbs?

Marija Semenuka, Riebiņu pagasta iedzīvotāja:
— Frizētavu apmeklēju, kad iespējams. Tagad gan sen jau neesmu bijusi. Parasti eju uz to frizētavu, kas atrodas bijušajā sadzīves pakalpojumu kombinātā, tā pierasts. Liekas, ka meistari sākuši strādāt labāk nekā agrākos gados, cenšas.

Aleksandrs no Preiļiem:
— Es apmeklēju tikai vienu konkrētu frizētavu. Man liekas, ka frizieri tagad strādā normāli, reizēm arī iesaka kādu griezumumu. Bet cilvēkiem jau pašiem ir savas vēlmēs. Vienreiz biju kursos Daugavpilī, tad kopā ar draudzeni aizgājām pie friziera modelētāja.

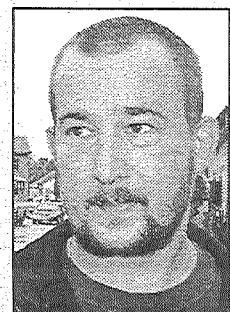
Ināra Struka, Preiļu iedzīvotāja:
— Man frizētavā strādā draudzene, bet frizētā eju pie viņas uz mājām. Viņa nesen beidza frizieru kursus, bet es labprāt uzticos. Izrunājam, ko un kā labāk darīt. Vispār man patīk īss matu griezumums. Agrāk apmeklēju sadzīves pakalpojumu kombināta frizētavu.

Kristīne, Preiļu iedzīvotāja:
— Vienu reizi mēnesī frizētava noteikti jāapmeklē, tā arī daru. Uzskatu, ka katram vajadzīgs savs meistars, man tāda ir frizierīte Toņa. Ja viņa ir aizņemta, bet gājiens uz frizētavu nav atliekams, man ir otra laba meistare, bet nekad neēju pie svešiem frizieriem. Uz frizieri ir pilnīgi jāpaļaujas, jo no viņu darba ir atkarīgs mans izskats un labsajūta.

Andrejs Orlovs no Jēkabpils:
— Man ir pierasts, ka frizētavā noteikti jāiegriežas ik pa diviem mēnešiem reizi. To es daru Jēkabpilī, kur man jau sen ir savs pieredzējis meistars. Vispār tā ir mana radniecība, tāpēc nav nekādu problēmu. Ja visu laiku ej pie viena friziera, tad vairs nav jāskaidro, ko tu gribi, meistars pats visu zina un redz, kā labāk.

L.Kirillova
M.Rukosjeva foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Uzmanību grāmatvežiem un uzņēmumu vadītājiem!

2001. gada 12. septembrī plkst. 10.00

Preiļu rajona padomes zālē

SEMINĀRS!

Jaunākās aktualitātes LR MK 14.08.2001. g. noteikumos nr. 374 «Likuma «Par pievienotās vērtības nodokli» normu piemērošanas kārtību».

Ir pieņemti jauni MK noteikumi, ar kuriem izdarīti būtiski grozījumi «Likuma par PVN» normu piemērošanas kārtībā, tāpēc šie semināri tiek organizēti ar mērķi paaugstināt grāmatvežu profesionālo līmeni un nodrošināt pareizu PVN deklarāciju sastādīšanu un uzskaiti grāmatvedībā. Semināra dalībniekiem tiks izdalīts informatīvs materiāls, seminārā tiks apskatītas konkrētas situācijas ar uzskaitējiem piemēriem.

Aktuālākie semināra jautājumi:

- Svarīgi grozījumi nodokļa rēķina noformēšanā.
- PVN piemērošanas kārtība cesijas darījumiem.

● Izmaiņas dotāciju (subsīdiju) aplikšanā ar PVN. Aktuāla tēma: par PVN deklarācijas aizpildīšanas kārtību (jāaizpilda, sākot no 2001. g. augusta) u. c. **Lieliska iespēja!** Jums tiek piedāvāta lieliska iespēja saņemt atbildes uz jūsu interesējošo jebkura nodokļa, grāmatvedības (budžeta un saimnieciskās darbības), kā arī uzņēmējdarbības un darba likumdošanas jautājumu.

Semināru vada:

SIA «A.Kursītes auditorfirma» zvērināta revidente, juriste **Anita Kursīte**, mob. tel. 9483813, SIA «NKBiņos» nodokļu konsultante, finanšu ekonomiste **Nelda Janoviča**, mob. tel. 9162862, tālr. darbā 48-60138.

Semināra ilgums 3 stundas.

Dalības maksa Ls 12 (t.sk. PVN 18%) semināra dienā vai ar pārskaitījumu: SIA «NKBiņos», Latvijas Unibankas Madonas filiālē, kods: UNLA LV 2X030, konts: 30-900468178.

Aglonas pagasta padome aicina pieteikties pretendētus Aglonas pagasta ūdensvadu un kanalizācijas tīklu audita veikšanai.

Pieteikumus pieņem Aglonas pagasta padomē, Somersetas ielā 34, Aglonā (tālr./fakss 53 75338) līdz 21. septembrim.

VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBA
LATVENERGO

Sakarā uz pāreju uz ciparu tīklu **PREIĻU ELEKTRISKO TĪKLU RAJONA** dežuranta tālruna numurs ir **1-5381192 un 1-5381312.**

Apdrošināšanas brokers EZERZEME
Visu veidu apdrošināšana, obligātā autotransporta apdrošināšana.
ATLAIDE — 35%

Mūsu adrese: Preiļos, Tirdz. lauk. 1.

Pērk ZĀGBALĶUS, CIRŠMAS!
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9-296930.

Pērk cūkgaļu.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9171235.

SIA «AIB» pērk liellopus, zirgus, jaunlopus, aitas, cūkas.
+12%, +18%.
Tālr. 4871185, 9478728, 9445135, 4871804.

Z/s «Musino» iepērk cūkgaļu, aitas, zirgus, jaunlopus, liellopus dzīvsvārā.
Formē subsīdijas.
Tālr. 9183601, 6461550, 23887, 55798.

Iepērkam mājlopus gaļai.
Tālr. 24289.

Iedzīvotāju ievēribai!

VAS «HIPOTĒKU BANKA»
Preiļu nodaļai
mainīti
telefonu numuri:

vadītāja 1-53-07064
galvenā grāmatvede 1-53-07062
kreditinspektors 1-53-07063

ERGO Latvija

Apdrošinātāju grupa

(«Rīgas Fenikss» jaunais nosaukums.)

Piedāvā — obligātajai autovadītāju apdrošināšanai (OCTA) — 30% ATLAIDI.

Kā arī bērnu izglītības pabalstu, dzīvības, īpašumu utt. apdrošināšanu

Preiļos, Brīvības ielā 76 (blakus CSDD).
Tālr. 1-5307038.

10. un 12. septembrī pārdos melnbrūnus, brūnus jaunputnus (3-6 mēn.), dējējvistas, gaišus. Raudaukā 7.00, Aizkainē 7.10, Pelēcos 7.20, Ārdavā 7.35, Aglonā 7.50, Jaunaglonā 8.05, Aglonas st. 8.20, Kastirē 8.30, Anspokos 8.40, Preiļos 8.50, Riebiņos 9.30, Rozalīnā 9.45, Stabulniekos 10.00, Galēnos 10.15, Silukalnā 10.30, Polkoronā 10.45, Smelteros 10.55, L. Anspokos 11.05, Priekules 11.15, Rudzātos 11.30, Lūzeniekos 11.40, Turkos 11.50, Zundānos 12.00, Jaunsilavās 12.10, Līvānos 12.20, Jersikā 12.45, Upeniekos 12.55, Starēs 13.10, Rožupē 13.20, Vanagos 13.30, Upmalā 13.50, Rimicānos 14.05, Vārkavā 14.20, Piliškās 14.35. Tālr. 21270, 1-9186065.

Jēkabpils firma pārdos un mainīs pret vilnu dziju, audumus un trikotāžu 11. septembrī Rudzātos 8.00, Priekules 8.30, Preiļos 9.00, Riebiņos 10.30, Silajānos 11.30, Stabulniekos 12.30, Galēnos 13.00, Polkoronā 13.30, Smelteros 14.00, Anspokos 14.30, Stekos 15.00. **12. septembrī** Rožupē 8.00, Vanagos 8.30, Lielkursīšos 9.00, Upmalā 9.30, Piliškās 10.00, Anspokos 10.30, Kastirē 11.00, Rušonā 11.30, Ārdavā 12.00, Pelēcos 12.30, Arendolē 13.00, Rimicānos 13.30.

RUDENS, ZIEMAS CENAS!
IU «Vilcāns V» Līvānos, Alejas ielā 19 (Ubaglīci pie pilsētas stadiona)

izgatavo melnā granīta pieminekļus, apmales un melnās betona apmales. **Pasūtiet pieminekli no Ls 70 — betona melnā apmale par brīvu!**
Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.

Pārdod

traktoru DT-75 darba kārtībā un kultivatoru. Tālr. 58658, mob. tel. 9726207;
M-2140, ir TA. Tālr. 56635;
palaidējdzinēju PD-8M. Tālr. 78321, 78337;
lauku māju Rēzeknes raj. Tālr. 9675251;
vai izīrē 2 istabu dzīvokli Preiļos, Liepu 1. Tālr. 50394;
kviešus lopbarībai. Tālr. 6408679;
govu. Tālr. 54638;
govu. Tālr. 78219;
labu zirgu. Tālr. 9859034;
zirgu. Tālr. 21225;
skaistu šķirnes skotu seteru (8 mēn.). Tālr. 1-6514110.

Pērk

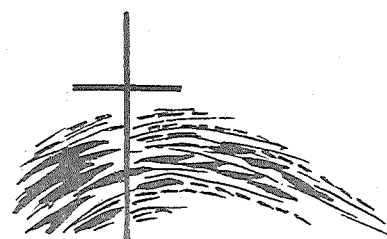
šujmašīnu ZINGER (vecā izlaiduma). Tālr. 6452753;
buldozeru DT-75, T-130, K-701. Tālr. 9503328.

Dažādi

Mūrēju krāsnis. Tālr. 6523713.

G.Zarāna vadītā autoskola z/s «Skuiņas» organizē «B» kat. autovadītāju kursus Preiļos, Rīgas ielā 6. Organizatoriskā sapulce 18.09.2001. g. plkst. 17.00. Tālr. 9439977, 24118 vakaros, 21401, 21441.

«Autoskola Līvāni» uzņem «B» kat. autovadītāju kursus Preiļos, Liepu ielā 2 («Siltums» telpās). Nodarbības 12. septembrī plkst. 18.00. Līvānos, Zālā 6-46. Nodarbību sākums 10. septembrī plkst. 17.30. Tālr. 21072, 43505, 9511995, 9609226.

Aplusa vēji, satumsa saule,
Norima labā, darbīgā sirds.
Skumstam līdzī Veronikai Bogotais,
BRĀLI zemes klēpī guldēt.
Priekuļu pamatskolas skolotāji un tehniekie darbinieki

Drūmi šalko kapu priedes,
Skuju zaļums sirdi skar.
Atkal vienu zemes dēlu
Zemes mātei atdodam.
Sērojam kopā ar audzinātāju
Veroniku Bogotais, **BRĀLI zaudējot.**
9. klase un vecāki

Tā cerība, kas pa priekšu gāja, —
Likās, tā nepieviļs...
Izsakām līdzjūtību Veronikai Bogotais, BRĀLI kapu smiltājā guldēt.
Kaimiņi

Tēti, paldies par to, ka mēs esam.
Klusa līdzjūtība jums, Anna, Madara, TĒTI pāragri zaudējot.
4. un 6. klašu skolēni, vecāki, audzinātāji

Vairs tikšanās gaišuma nebūs,
Ir atdots un paņemts viss...
Izsakām līdzjūtību lielajās bēdās Irēnai, no VĪRA atvadoties.
Mājas kaimiņi

Lielajās bēdās esam kopā ar Irēnu Timošenko, VĪRU pēdējā gaitā pavadot.
Preiļu 2. vidusskolas pedagogi

Sāp sirds, no mātes šķiroties,
Kad viņas taka smilšu kalnā iet.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Aivaram Patmalniekam, MĀTI mūžībā pavadot.
Preiļu pilsētas pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» kolektīvs